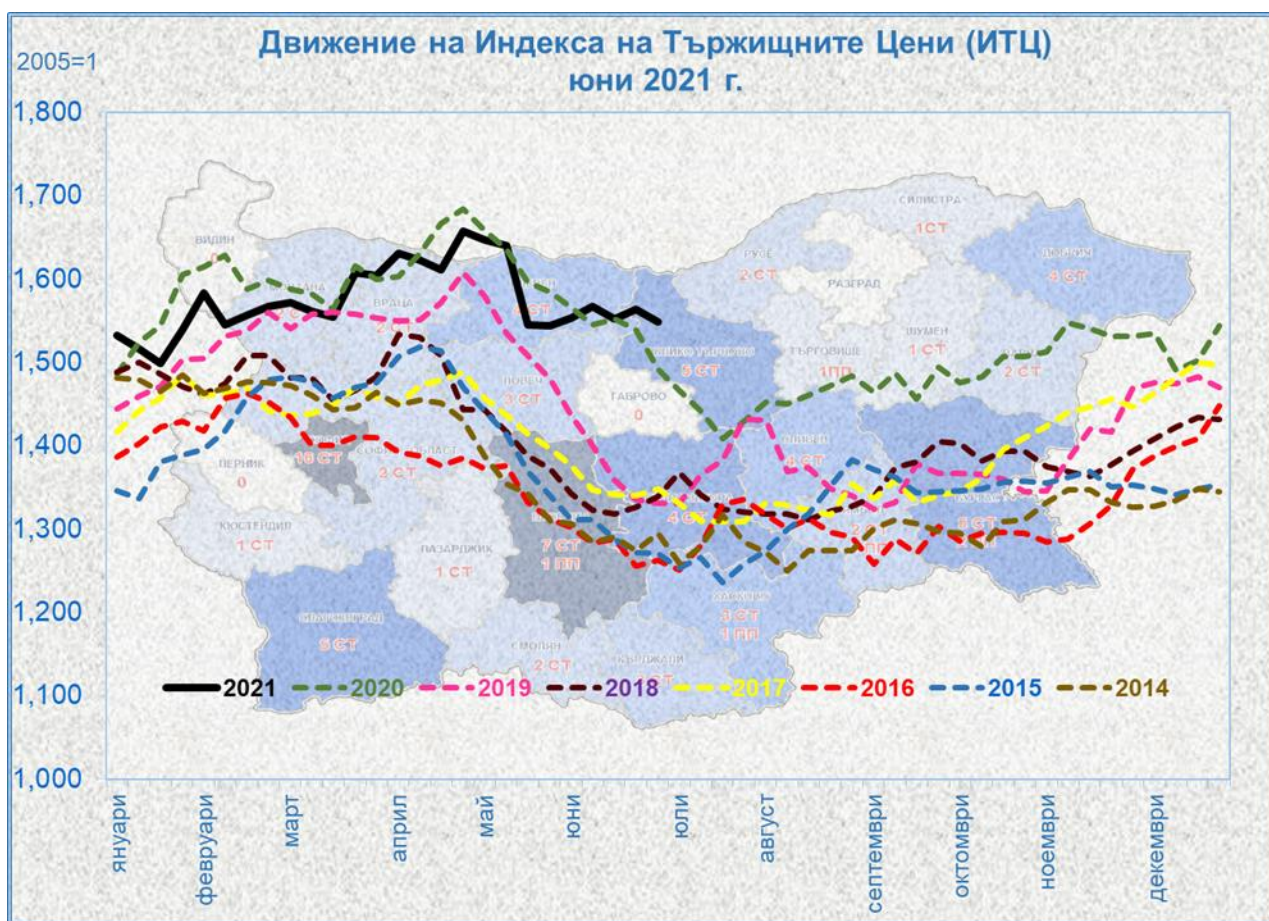

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. юни 2021 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Съдържание

Увод	3
Хранителни стоки	5
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки	5
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения	6
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения	8
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база	9
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през месец юни 2014 / 2021 г.	12
• Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно през месец юни	13
• Анализ на цените на хранителни стоки по региони	14
• Анализ на цените на млечни продукти по региони	16
• Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби	17
Плодове и зеленчуци	21
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците	23
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база	24
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през м. юни 2014 / 2021 г.	27
• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони	28
• Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци	31
Международни цени	34
• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН	34
• Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)	36
• Международни цени на зърнените култури	38
• Международни цени на растителните масла	42
• Международни цени на млечните продукти	46
• Международни цени на месата	47
• Международни цени на захарта	50
• Международни цени на плодовете	52
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)	54

Таблици

Таблица 1	Промяна на цените на хранителните стоки през юни на месечна и годишна база*	10
Таблица 2	Цени на едро на хранителните стоки през месец юни за периода 2014/2021 г.*	12
Таблица 3	Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. юни 2021 г.*	13
Таблица 4	Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец юни 2021 г.*	15
Таблица 5	Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец юни 2021 г.*	16
Таблица 6	Промяна на цените на плодове и зеленчуци през м. юни на месечна и годишна база*	25
Таблица 7	Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец юни за периода 2014/2021 г.*	27
Таблица 8	Цени на едро на домати и краставици по области през юни 2021 г.*	29
Таблица 9	Цени на едро на плодове по области през юни 2021 г.*	30
Таблица 10	Месечни индекси на цените на храните на ФАО през юни 2021 г.*	34
Таблица 11	Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ през юни 2021 г.	36

Увод

През месец юни пазарът на храни запазва динамичния си характер, като наблюдаваните възходящи трендове при някои от основните хранителни стоки продължават.

При стоките от групата на плодовете и зеленчуците преобладават низходящи тенденции, които са по-силно изразени при стоките, които са в сезона на производство и предлагане.

На **месечна база** на пазара на храни преобладават, макар и по-слабо изразени, възходящи тенденции, като основните хранителни стоки и варивата запазват ценовите си трендове от предходния месец.

Цените на млечните произведения остават сравнително стабилни със слаб възходящ тренд, а при месата и месните произведения месечните тенденции са преобладаващо възходящи, по-силно изразени при пилето и пилешките разфасовки.

На **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в интервал от 2% до 6%, а поскъпването на слънчогледовото олио на годишна база е 54%.

Незначително поскъпване спрямо миналата година има и при някои млечни произведения, което е в тесен ценови диапазон.

Пазарът на месо през юни е динамичен, като са отчетени възходящи тенденции при цените на пилешкото месо, пилешките разфасовки и някои месни произведения, а цената на свинското месо остава сравнително стабилна.

През месец юни цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база се наблюдава поевтиняване на по-голяма част от стоките от тази група и най-вече на плодовете и зеленчуците, които са в сезона на предлагане.

На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са разнопосочни, с ясно изразени положителни трендове при черешите и зелето.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец юни в **периода 2014 – 2021 г.** показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти, на млечните произведения и месата и месните произведения се задържат около нивото от предходната година и са по-високи спрямо периода 2014 – 2019 г. В резултат на устойчивото поскъпване на олиото, наблюдавано от месец март, през юни тази година цената му е много над нивото от предходния осемгодишен период.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците са основно възходящи, като се доближават до нивото от предходната година, а цените на кайсиите и черешите през юни 2021 г. са най-високи за анализирания период.

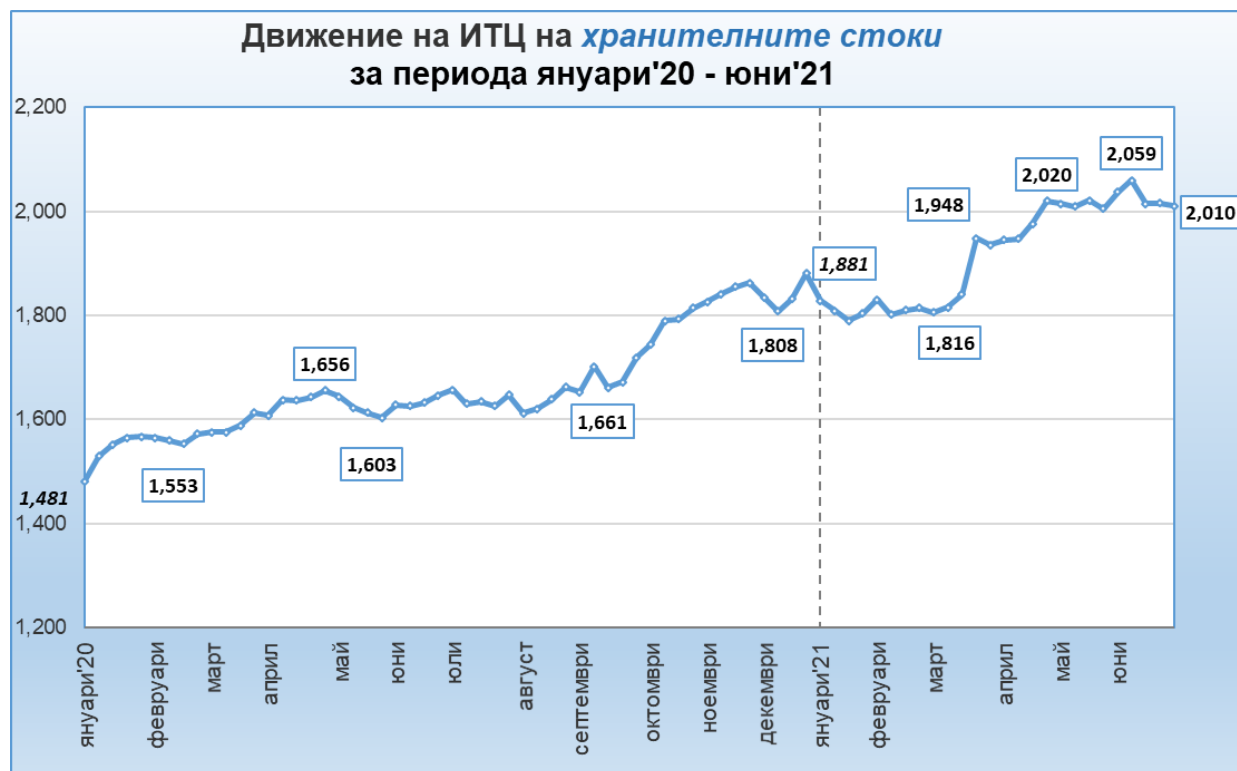
През м. юни 2021 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** запазва тенденциите на движение от предходните години, но се стабилизира на по-високи нива, като се доближава единствено до стойностите от същия месец на миналата година.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава спад на цените на растителните маслата, зърнените култури. В по-малка степен този спад се наблюдава при млечните произведения. През месец юни има покачване на котировките на месото и захарта.

Хранителни стоки

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹.

фигура 1 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2020 г. – юни 2021 г.

В началото на месец юни ИТЦ на хранителните стоки стартира от ниво 2,037 пункта. През първата седмица стойностите се покачват до ниво 2,059 пункта, но през следващите седмици индексът се стабилизира и пада до ниво от 2,010 пункта.

В сравнение със същия период на миналата година е отчетен ръст от 24%.

Стойностите на ИТЦ на хранителните стоки през месец юни 2021 г. са най-високи за последните седем години и се доближават до нивата от началото на 2013 г. Устойчивият ръст на цената на олиото, както и пълзящото поскъпване на брашното, пилешкото месо и част от млечните произведения са основните фактори, които рефлектират върху покачването на индекса на хранителните стоки през последните месеци. (фиг.1)

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г. (2,048 пункта), когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. Пикови нива бяха регистрирани също в края на 2011 г. и през 2012 г. (фиг.2)

фигура 2 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – юни 2021 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения**

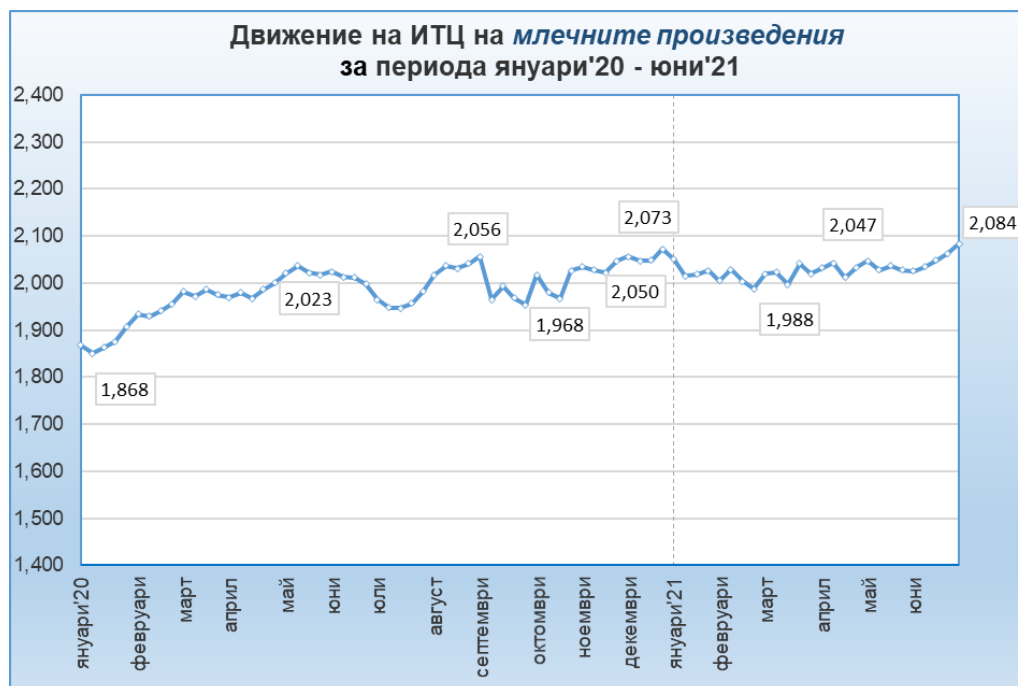
Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура².

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 2,025 пункта, но през следващите седмици кривата плавно се движи нагоре. В резултата на пълзящото поскъпване на някои млечни произведения (кашкавал, сирене), стойностите на ИТЦ на млечните произведения се покачват през последната седмица на месеца до ниво от 2,084 пункта. Нарастването на индекса спрямо началото на месеца е близо 3%.(фиг.3)

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

Спрямо същия месец на миналата година средномесечните стойности на този индекс са се увеличили с 2%.

Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно изразено при кравето масло. В резултат на устойчивия възходящ тренд на кривата през предходната година, стойностите, достигнати през последната седмица на 2020 г. са на най-високото ниво за периода, в който Комисията конструира и наблюдава този индекс. (фиг.4)

фигура 3 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2020 г. – юни 2021 г.

фигура 4 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – юни 2021 г

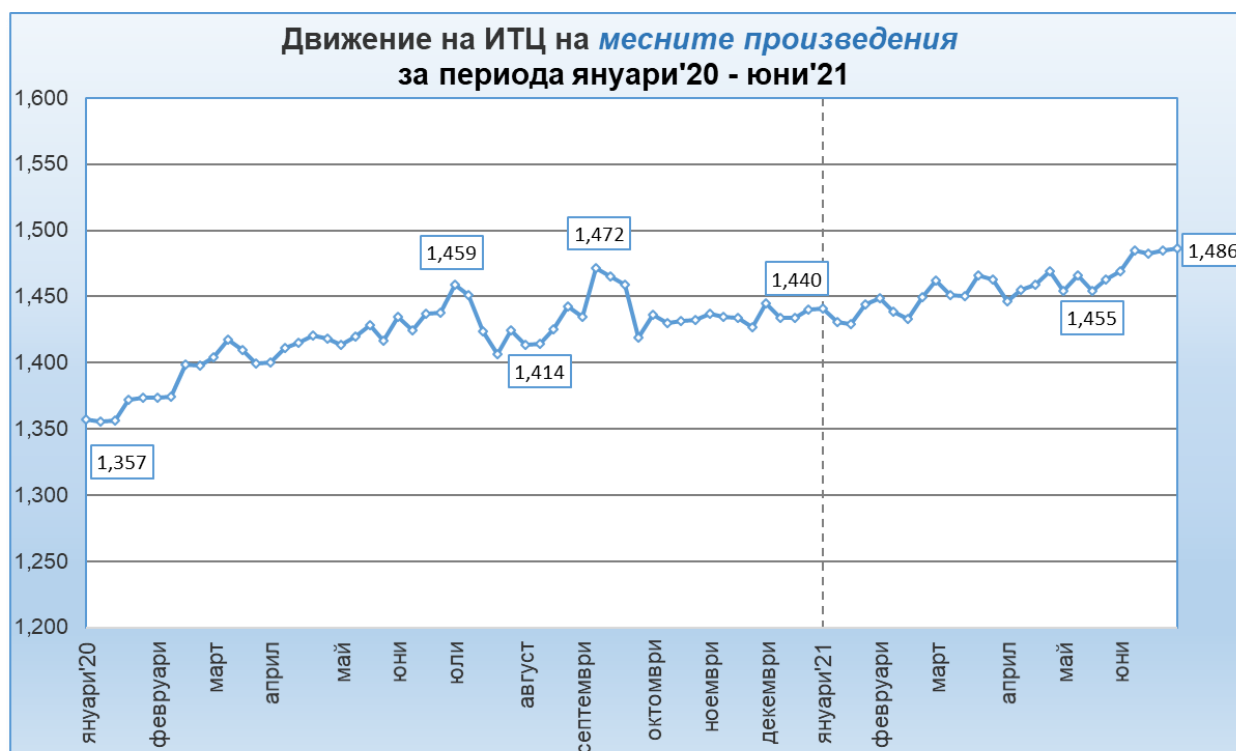
- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения**

ИТЦ на месото, месните произведения и рибата³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

В началото на месеца кривата стартира от ниво 1.469 пункта. През следващите седмици стойностите бързо се покачват и в през последната седмица кривата се стабилизира на ниво от 1,486 пункта, което е с 1.5% по-високо спрямо началото на месеца. През този период върху тренда на индекса рефлектират по-високите цени на месата и част от месните произведения. (фиг. 5)

В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с около 3.5% по-високи.

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения бяха отчетети през м. октомври 2020 г – 1.472 пункта, но с покачването на стойностите през месец юни тази година, кривата достигна нов пик от 1.486 пункта. (фиг. 6)

фигура 5 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2020 г. – юни 2021 г.

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

фигура 6 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – юни 2021 г.

- Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. юни, спрямо м. май са преобладаващо възходящи.. Запазва се тенденцията на поскъпване на слънчогледовото олио, но възходящият тренд е по-плавен. Ръст от 4% има при цените на лещата, ориза, брашното и олиото. Поскъпването на захарта, фасула и ориза е с 2-3%. Цената на яйцата остава без промяна спрямо предходния месец. (табл. 1, фиг.7, 13-24)

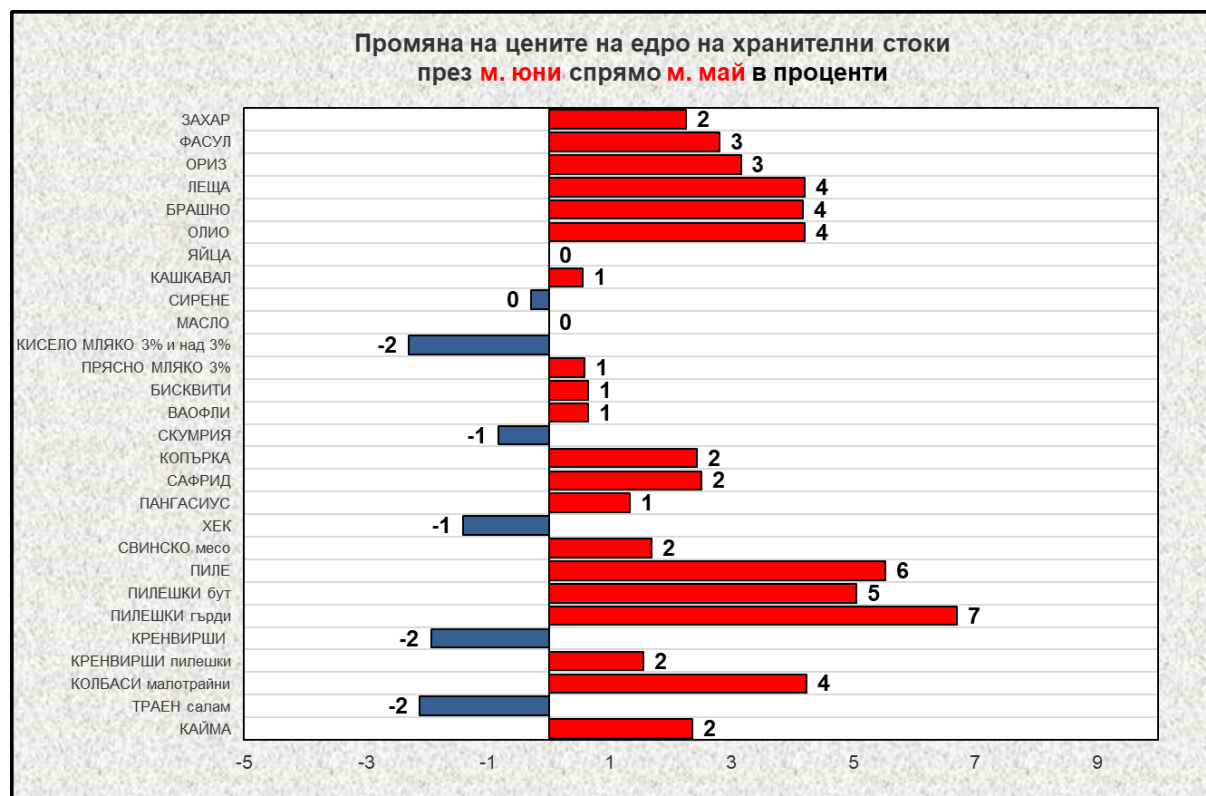
Цените на млечните произведения през месец юни остават сравнително стабилни и се задържат около нивата от предходния месец. При цената на киселото мляко е отчетен спад от 2%. (табл.1, фиг.7, 35-40)

Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. юни в сравнение с май са определено положителни, като поскъпването е най-силно изразено при пилето и пилешките разфасовки 6-7%. Ръст на цените в диапазона 2-4% има при свинското месо, пилешките кренвирши, колбасите и каймата. Поевтиняване на месечна база с 2% е отчетено при телешките кренвирши и трайния салам. (табл. 1, фиг. 7, 25-32)

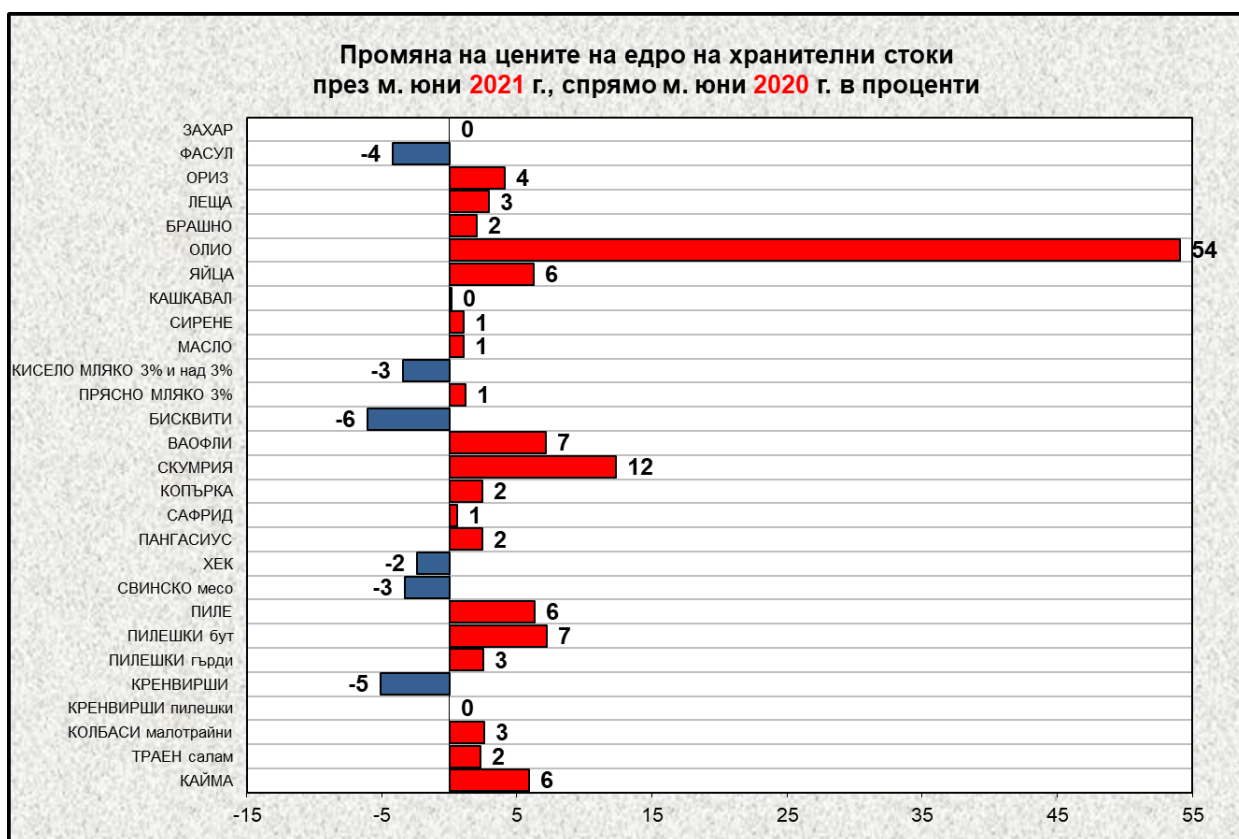
Таблица 1 Промяна на цените на хранителните стоки през юни на месечна и годишна база*

СТОКА	май'21	юни'21			юни'20		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,33	1,36	2,3	0,03	1,36	0,0	0,00
ФАСУЛ	3,57	3,67	2,8	0,10	3,83	-4,2	-0,16
ОРИЗ	2,22	2,29	3,2	0,07	2,20	4,1	0,09
ЛЕЩА	2,38	2,48	4,2	0,10	2,41	2,9	0,07
БРАШНО	0,96	1,00	4,2	0,04	0,98	2,0	0,02
ОЛИО	3,09	3,22	4,2	0,13	2,09	54,1	1,13
ЯЙЦА	0,17	0,17	0,0	0,00	0,16	6,3	0,01
КАШКАВАЛ	10,88	10,94	0,6	0,06	10,92	0,2	0,02
СИРЕНЕ	6,79	6,77	-0,3	-0,02	6,70	1,0	0,07
МАСЛО	1,94	1,94	0,0	0,00	1,92	1,0	0,02
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,87	0,85	-2,3	-0,02	0,88	-3,4	-0,03
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,71	1,72	0,6	0,01	1,70	1,2	0,02
БИСКВИТИ	1,54	1,55	0,6	0,01	1,65	-6,1	-0,10
ВАОФЛИ	3,12	3,14	0,6	0,02	2,93	7,2	0,21
СКУМРИЯ	4,87	4,83	-0,8	-0,04	4,30	12,3	0,53
КОПЪРКА	2,06	2,11	2,4	0,05	2,06	2,4	0,05
САФРИД	3,20	3,28	2,5	0,08	3,26	0,6	0,02
ПАНГАСИУС	3,75	3,80	1,3	0,05	3,71	2,4	0,09
ХЕК	4,96	4,89	-1,4	-0,07	5,01	-2,4	-0,12
СВИНСКО месо	8,90	9,05	1,7	0,15	9,36	-3,3	-0,31
ПИЛЕ	3,98	4,20	5,5	0,22	3,95	6,3	0,25
ПИЛЕШКИ бут	2,97	3,12	5,1	0,15	2,91	7,2	0,21
ПИЛЕШКИ гърди	7,16	7,64	6,7	0,48	7,45	2,6	0,19
КРЕНВИРШИ	5,69	5,58	-1,9	-0,11	5,88	-5,1	-0,30
КРЕНВИРШИ пилешки	3,87	3,93	1,6	0,06	3,93	0,0	0,00
КОЛБАСИ малотрайни	4,96	5,17	4,2	0,21	5,04	2,6	0,13
ТРАЕН салам	9,92	9,71	-2,1	-0,21	9,49	2,3	0,22
КАЙМА	5,93	6,07	2,4	0,14	5,73	5,9	0,34

* Оцветените в червен цвят клетки показват процентът на поскъпване на месечна и годишна база на хранителните стоки, а оцветените в син цвят съответно тяхното поевтиняване

фигура 7 Промяна на цените на хранителните стоки през м. юни на месечна база

фигура 8 Промяна на цените на хранителните стоки през м. юни на годишна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8)

В резултат на устойчивото поскъпване на олиото през 2020 г., рязкото покачване на цената му през месец март и последващото плавно покачване на цената му, е отчетен ръст на годишна база от 54%. (фиг. 15 и 16) Поскъпването на годишна база на ориза, лещата и брашното е 2-4%, а цената на яйцата е с 6% (1 ст./бр.) по-висока спрямо същия месец на миналата година. Без промяна на годишна база остава цената на захарта, а при фасула е отчетено поевтиняване от 4%. (фиг.13-24)

При цените на млечните произведения се наблюдава доближаване до нивата от предходната година. Сиренето, маслото, кашкавалът и прясното мляко са поскъпнали пренебрежимо малко с около 1%. Цената киселото мляко е с 3% под нивото от същия месец на предходната година. (фиг.35-40)

Наблюденията на цените на месото и месните произведения на годишна база показват преобладаващо възходящи тенденции, като пилето и пилешките разфасовки поскъпват на годишна база е 6-7%. Толкова е покачването и на цената

на каймата. Стабилизиране и лек спад има при цените на кренвиршите и свинското месо. (фиг.25-32)

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват възходящ тренд, като най-голямо поскъпване е отчетено при скумрията (12%), а цените на другите риби се увеличават с около 1-2%. (фиг. 33-34)

При цените на захарните изделия се наблюдава ръст от 7% при вафлите и 6% спад при бисквитите.

• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през месец юни 2014 / 2021 г.

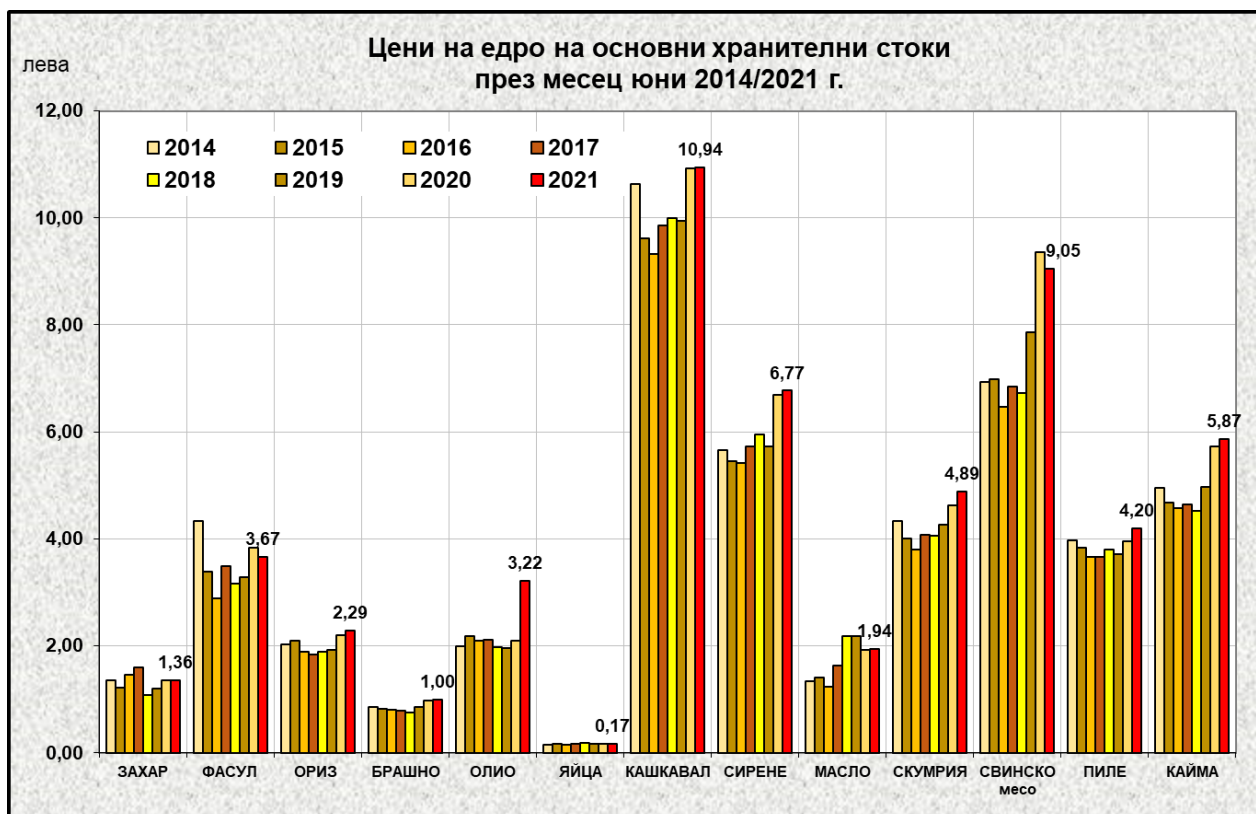
Таблица 2 Цени на едро на хранителните стоки през месец юни за периода 2014/2021 г.*

ЮНИ	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
година														
2014	1,35	4,34	2,02	0,85	1,99	0,15	10,63	5,66	1,33	4,33	6,93	3,98	4,95	→ 49
2015	1,22	3,38	2,09	0,82	2,19	0,16	9,62	5,46	1,40	4,01	6,99	3,83	4,68	↓ 46
2016	1,46	2,89	1,89	0,81	2,09	0,15	9,33	5,42	1,23	3,80	6,47	3,67	4,57	↓ 44
2017	1,59	3,49	1,83	0,78	2,11	0,17	9,86	5,72	1,63	4,07	6,85	3,66	4,65	↓ 46
2018	1,08	3,17	1,89	0,76	1,97	0,18	10,00	5,95	2,19	4,05	6,72	3,80	4,53	↓ 46
2019	1,20	3,29	1,92	0,86	1,95	0,16	9,95	5,72	2,19	4,26	7,86	3,72	4,97	→ 48
2020	1,36	3,83	2,20	0,98	2,09	0,16	10,92	6,70	1,92	4,62	9,36	3,95	5,73	↑ 54
2021	1,36	3,67	2,29	1,00	3,22	0,17	10,94	6,77	1,94	4,89	9,05	4,20	5,87	↑ 55

*Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода. Стрелките в последната колона на таблицата показват посоката на промяната на всяка клетка спрямо средната стойност.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец юни в периода 2014 – 2021 г. показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти, на млечните произведения и месата и месните произведения се задържат около нивото от предходната година и са по-високи спрямо периода 2014 – 2019 г. В резултат на устойчивото поскъпване на олиото, наблюдавано от месец март, през юни тази година цената му е много над нивото от предходния осемгодишен период.

През м. юни тази година цените на ориза, кравето сирене, скумрията и каймата също са малко над нивата от предходните години на периода. (табл.2 и фиг.9)

фигура 9 Цени на едро на харнителните стоки през м. юни 2014/2021 г.

• Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно през месец юни

Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. юни надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон 4 – 47%, като най-голямата надценка е отчетена при яйцата, а при цената на дребно на захарта надценката е най-малка – 4%.

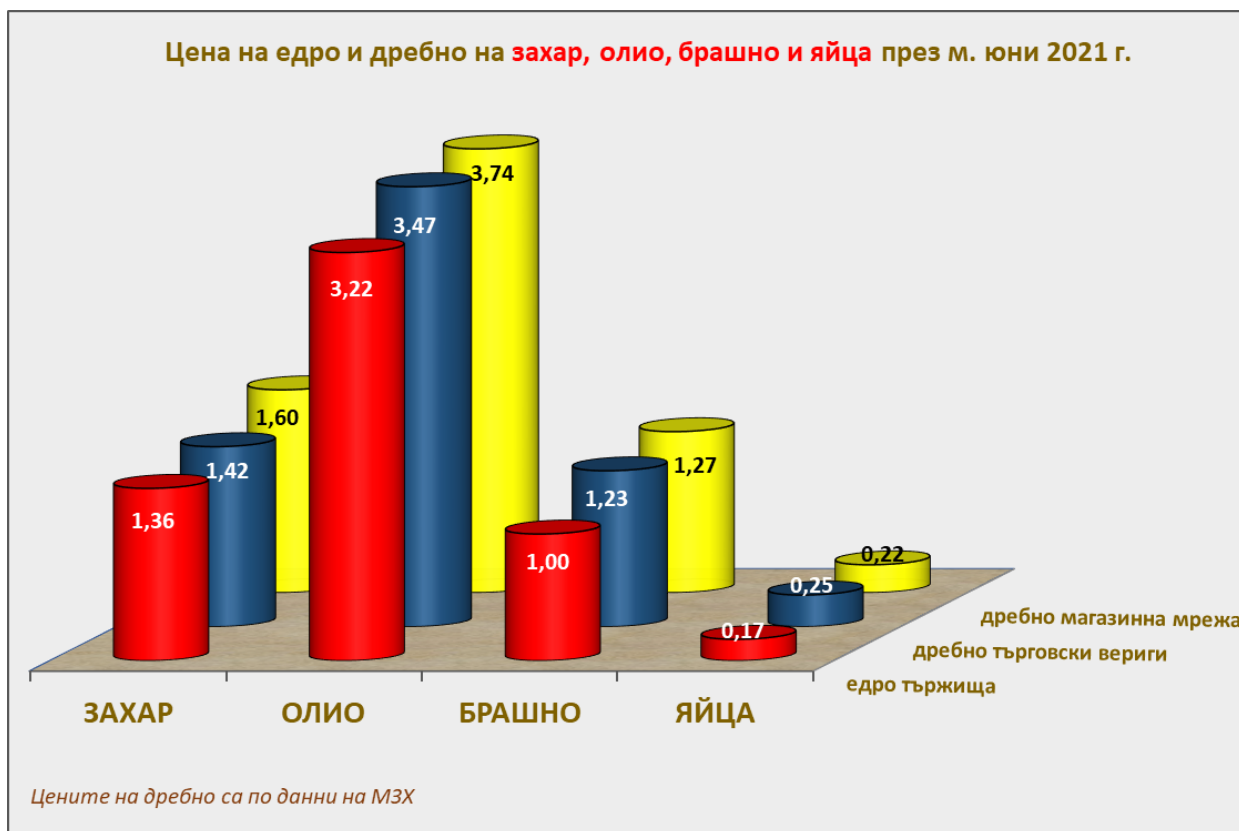
В магазинната мрежа най-големите надценки от 29% са при яйцата, 27% при брашното, а при олиото и захарта те са 16-18%. (табл.3 и фиг.10)

Таблица 3 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. юни 2021 г.*

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
ЗАХАР	▼ 1,36	▼ 1,42	4	0,06	▲ 1,60	18	0,24
ОЛИО	▼ 3,22	▲ 3,47	8	0,25	▲ 3,74	16	0,52
БРАШНО	▼ 1,00	▲ 1,23	23	0,23	▲ 1,27	27	0,27
ЯЙЦА	▼ 0,17	▲ 0,25	47	0,08	▲ 0,22	29	0,05

* Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на надценките

Стрелките в колоните с цените показват посоката на промяната на всяка клетка спрямо средните стойности в таблицата

фигура 10 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. юни 2021 г.

• Анализ на цените на хранителни стоки по региони

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазона $\pm 30 - 80\%$. (табл.4 и фиг.11)

Средната за страната през месец юни 2021 г. цена на захарта е 1.36 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Бургас – 1.65 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Добрич – 1.19 лв./кг. (фиг.11) На значително по-висока от средната за страната цена захарта се е търгувала в 22% от тържищата, а отклоненията в цените в различните региони са 39%. (табл. 4)

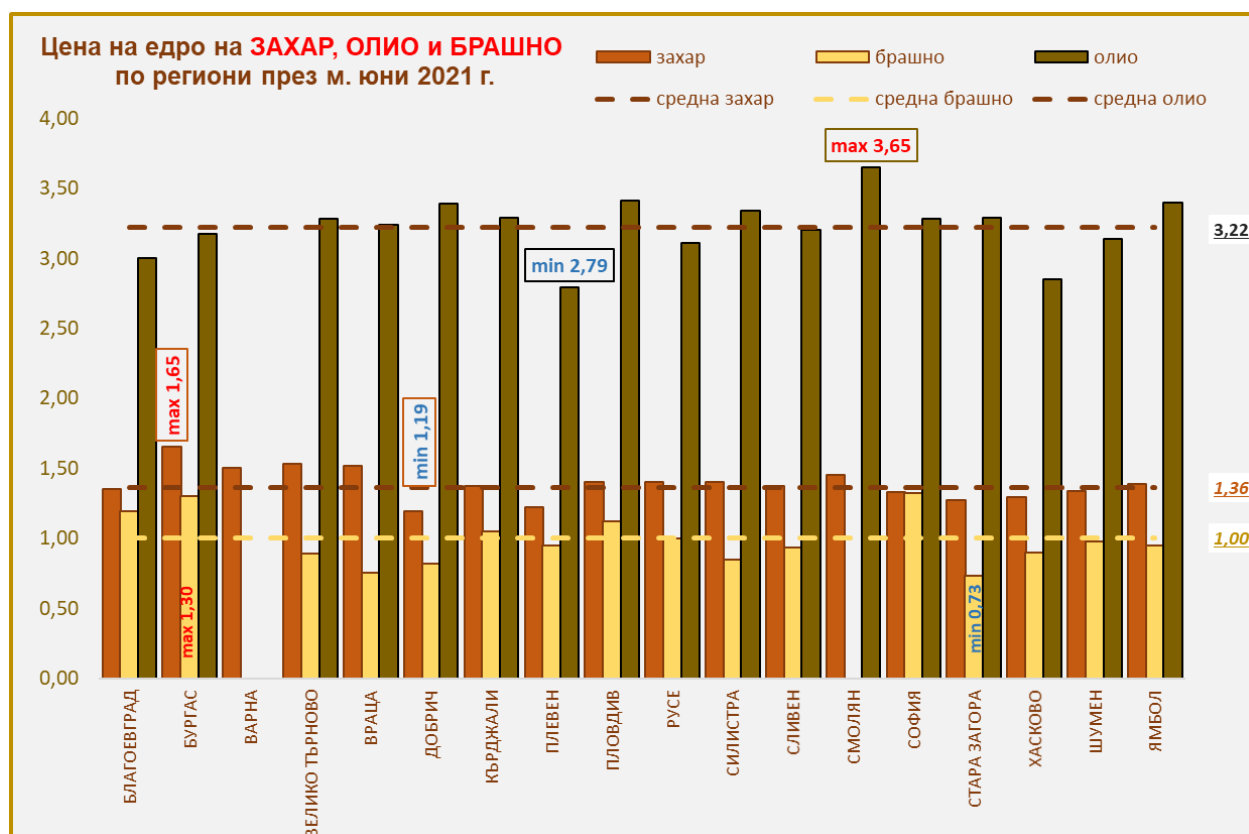
При средна за страната цена на олиото 3,22 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Смолян – 3.65 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в Плевенска област 2.79 лв./л. Отклоненията в цените в различните региони са 31% (табл. 4)

На най-висока средна цена брашното се е търгувало през юни в Софийска област - 1.32 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Стара Загора - 0.73 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 1,00 лв./кг. В 41% от областите брашното се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а отклоненията в цените в различните региони са 81% (фиг. 11)

Таблица 4 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец юни 2021 г.*

ОБЛАСТ	ЗАХАР	средна захар	БРАШНО	средна брашно	ОЛИО	средна олио
БЛАГОЕВГРАД	1,35	1,36	1,19	1,00	3,00	3,22
БУРГАС	1,65	1,36	1,30	1,00	3,17	3,22
ВАРНА	1,50	1,36		1,00		3,22
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	1,53	1,36	0,89	1,00	3,28	3,22
ВРАЦА	1,52	1,36	0,75	1,00	3,24	3,22
ДОБРИЧ	1,19	1,36	0,82	1,00	3,39	3,22
КЪРДЖАЛИ	1,37	1,36	1,05	1,00	3,29	3,22
ПЛЕВЕН	1,22	1,36	0,95	1,00	2,79	3,22
ПЛОВДИВ	1,40	1,36	1,12	1,00	3,41	3,22
РУСЕ	1,40	1,36	1,00	1,00	3,11	3,22
СИЛИСТРА	1,40	1,36	0,85	1,00	3,34	3,22
СЛИВЕН	1,37	1,36	0,93	1,00	3,20	3,22
СМОЛЯН	1,45	1,36		1,00	3,65	3,22
СОФИЯ	1,33	1,36	1,32	1,00	3,28	3,22
СТАРА ЗАГОРА	1,27	1,36	0,73	1,00	3,29	3,22
ХАСКОВО	1,29	1,36	0,90	1,00	2,85	3,22
ШУМЕН	1,34	1,36	0,98	1,00	3,14	3,22
ЯМБОЛ	1,39	1,36	0,95	1,00	3,40	3,22

* Степенуваната тонирана скала в 4 степени визуализира градацията на цените в отделните области

фигура 11 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. юни по области

- Анализ на цените на млечни продукти по региони**

Таблица 5 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец юни 2021 г.*

ОБЛАСТ	КАШКАВАЛ	средна кашкавал	СИРЕНЕ	средна сирене	МАСЛО	средна масло
БЛАГОЕВГРАД	10,41	11,30	7,07	6,92	1,90	1,91
БУРГАС	11,02	11,30	8,07	6,92	2,10	1,91
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	11,45	11,30	7,21	6,92	2,00	1,91
ВРАЦА	11,39	11,30	7,52	6,92	2,10	1,91
ДОБРИЧ	9,53	11,30	4,66	6,92		1,91
КЪРДЖАЛИ	11,11	11,30	7,00	6,92	1,95	1,91
ПЛЕВЕН	12,00	11,30	6,98	6,92	1,79	1,91
ПЛОВДИВ	12,44	11,30	8,36	6,92		1,91
СИЛИСТРА		11,30	7,24	6,92	1,77	1,91
СЛИВЕН	12,00	11,30	6,16	6,92	1,90	1,91
СОФИЯ	11,11	11,30	6,76	6,92	1,84	1,91
СТАРА ЗАГОРА	10,05	11,30	7,14	6,92		1,91
ХАСКОВО	13,50	11,30		6,92		1,91
ШУМЕН	10,88	11,30	6,36	6,92	1,76	1,91
ЯМБОЛ		11,30	6,38	6,92		1,91

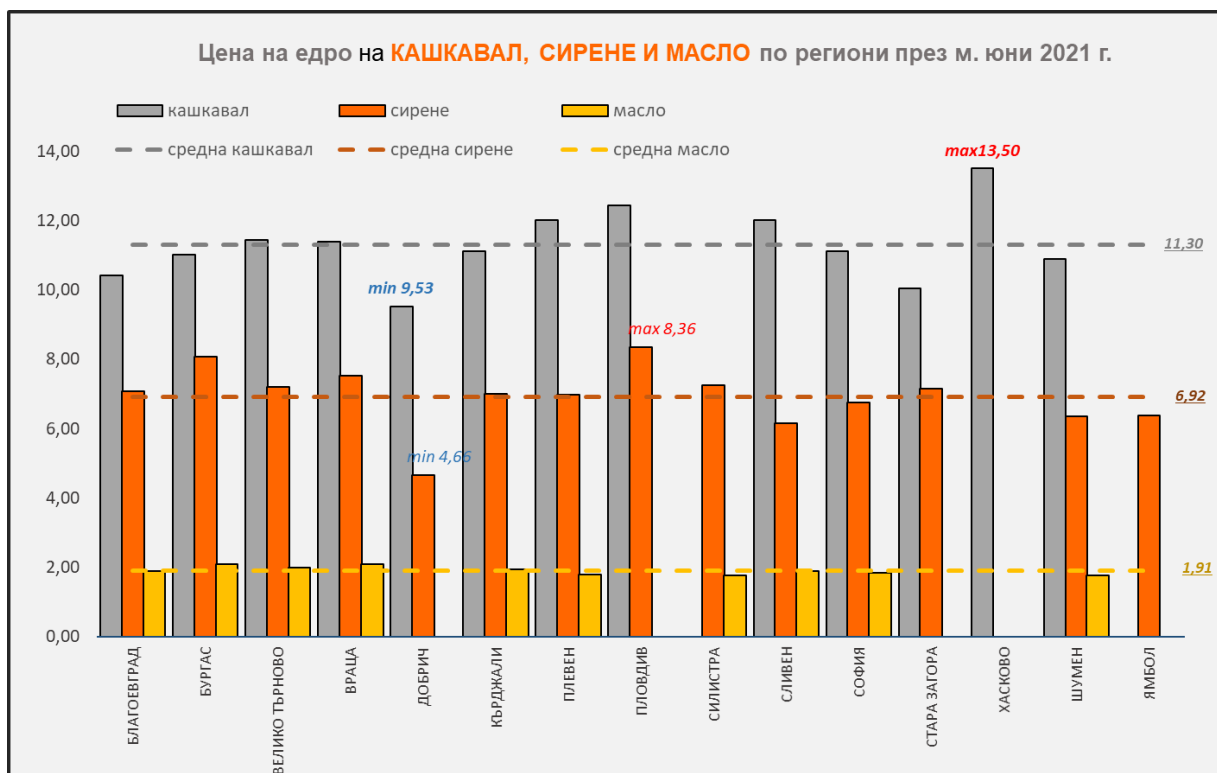
* Степенуваната тонирана скала в 4 степени визуализира градацията на цените в отделните области

Анализът на цените на едро на млечните продукти: кашкавал, сирене и масло по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазона ± 19 - 79%. (табл.5 и фиг.12)

Средната за страната през месец юни 2021 г. цена на кашкавала е 11,30 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Хасково – 13,50 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Добрич 9,53 – лв./кг. (фиг.12) В 46% от областите, в които има данни за продажби тя е била по-висока от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 42%.

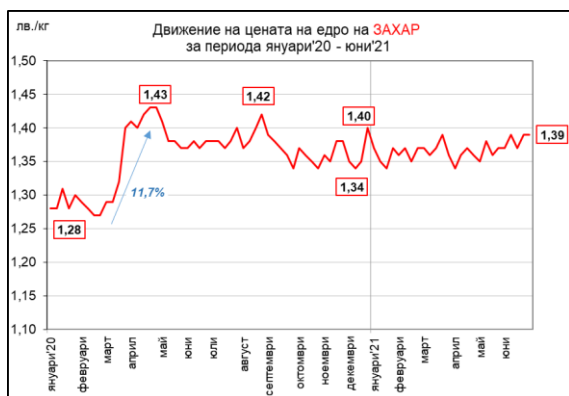
При средна за страната цена на сиренето 6,92 лв./кг, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 8,36 лв./кг, а минималната средна за месеца цена е била в област Добрич – 4,66 лв./кг. В 64% от областите сиренето се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 79%. (табл. 5)

На най-висока средна цена маслото се е търгувало през март в областите Бургас и Враца – 2,10 лв./бр., а най-ниската стойност е била в област Шумен – 1,76 лв./бр. Средно месечната цена на маслото за страната е 1,91 лв./бр. В 40% от областите с регистрирани продажби през месеца маслото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 19% (табл. 5, фиг. 12)

фигура 12 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. юни по области

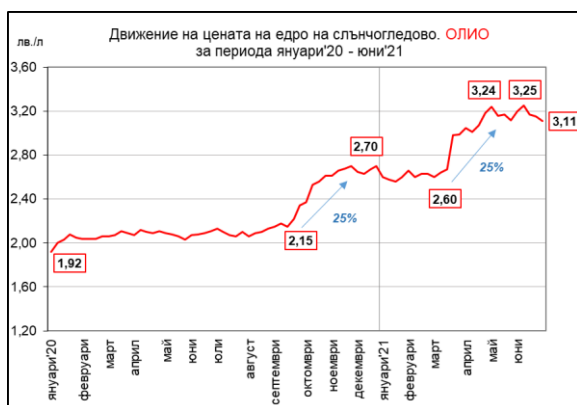
- **Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби**

фигура 13

фигура 14

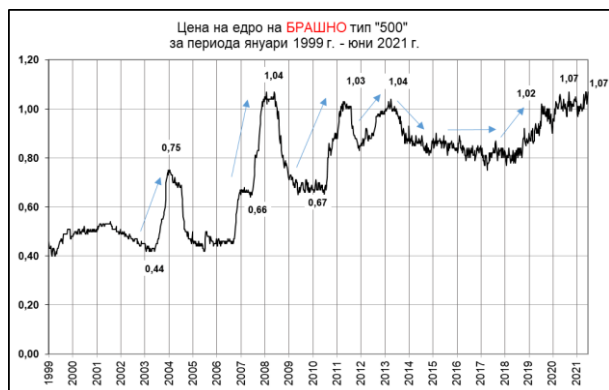
фигура 15

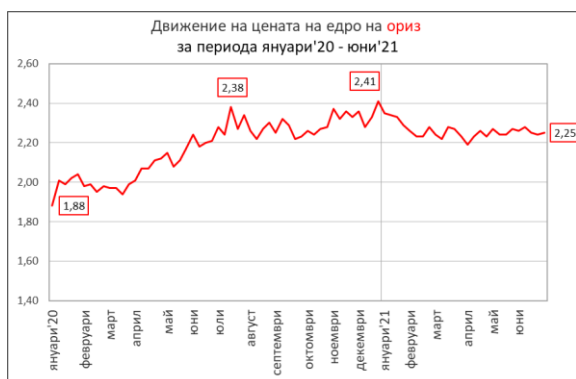
фигура 16

фигура 17

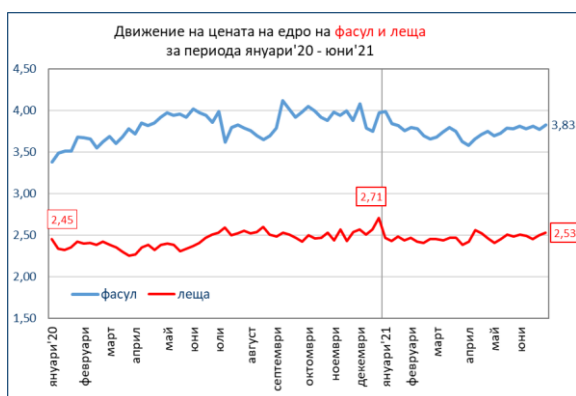
фигура 18

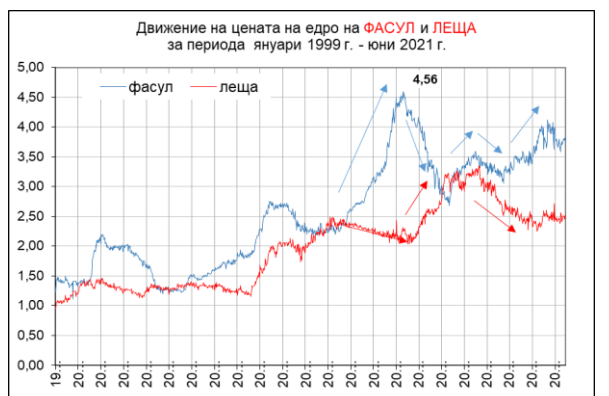
фигура 19

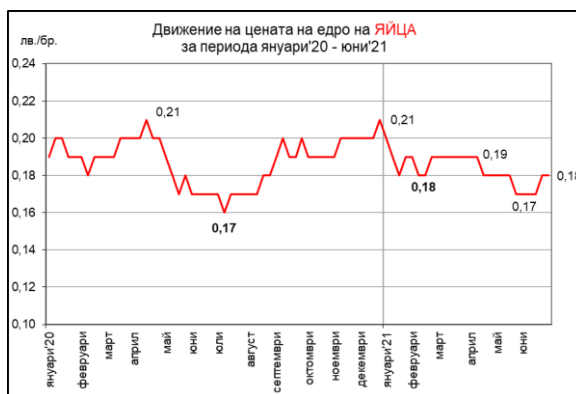
фигура 20

фигура 21

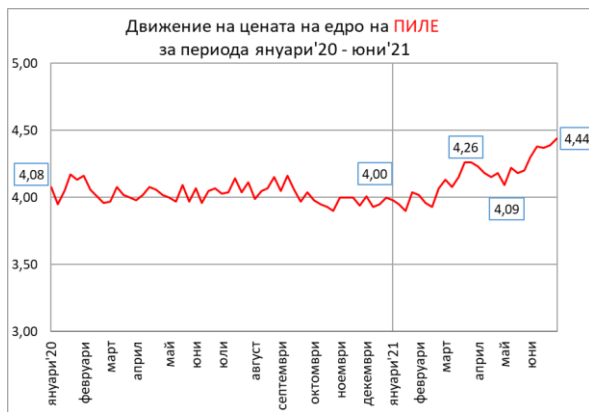
фигура 22

фигура 23

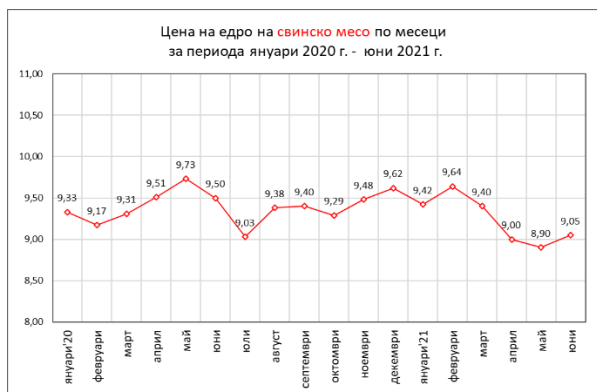
фигура 24

фигура 25

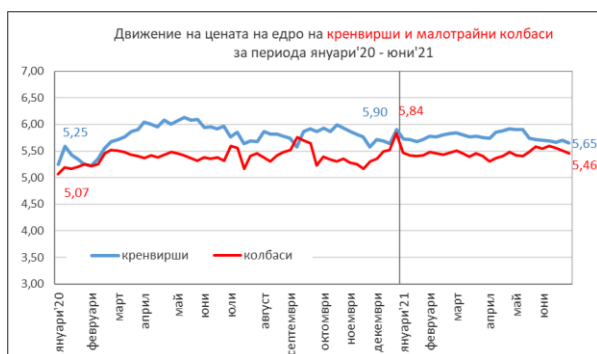
фигура 26

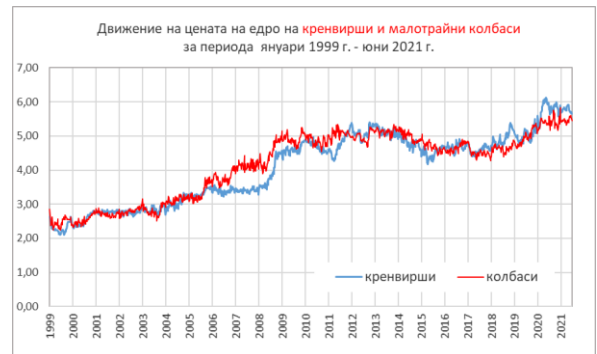
фигура 27

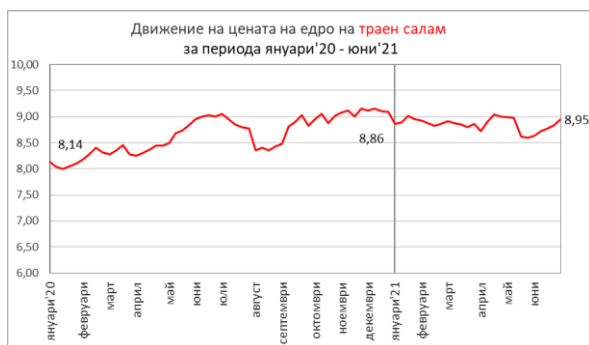
фигура 28

фигура 29

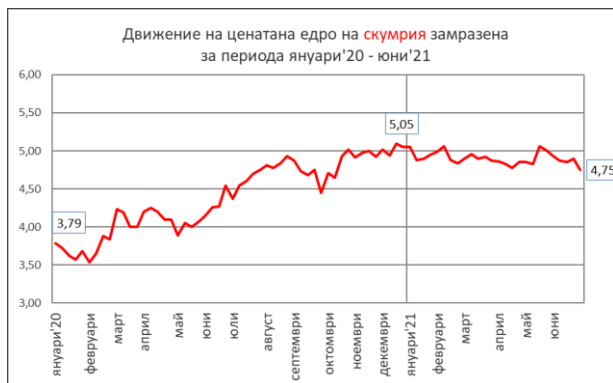
фигура 30

фигура 31

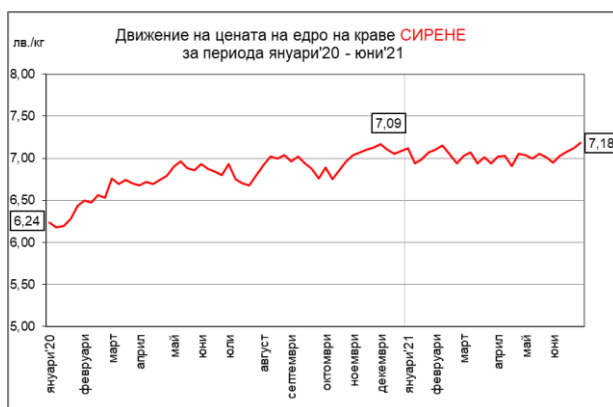
фигура 32

фигура 33

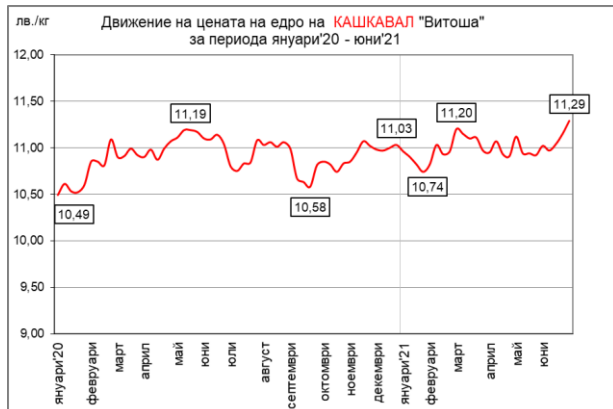
фигура 34

фигура 35

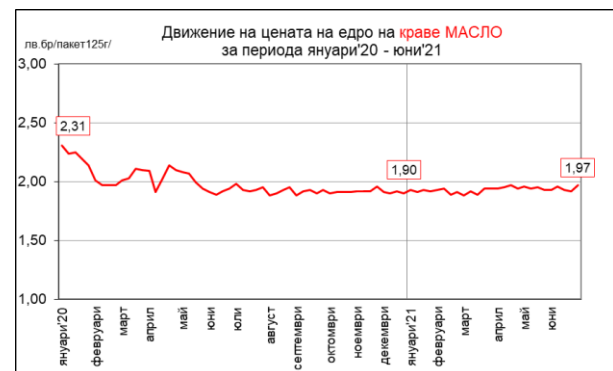
фигура 36

фигура 37

фигура 38

фигура 39

фигура 40

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. юни показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция на голяма част от стоките от тази група е съпоставим с дела на продажбите от внос.

По-голямо предлагане на пазар през месеца има на ягоди, краставици, зеле и чесън местно производство.

Съотношението между продажбите на български домати и на домати от внос през месеца показва все още превес на вносните зеленчуци, като съотношението е 65% към 35%.

През юни на пазара се предлага по-голямо количество български краставици като относителният дял е 72%.

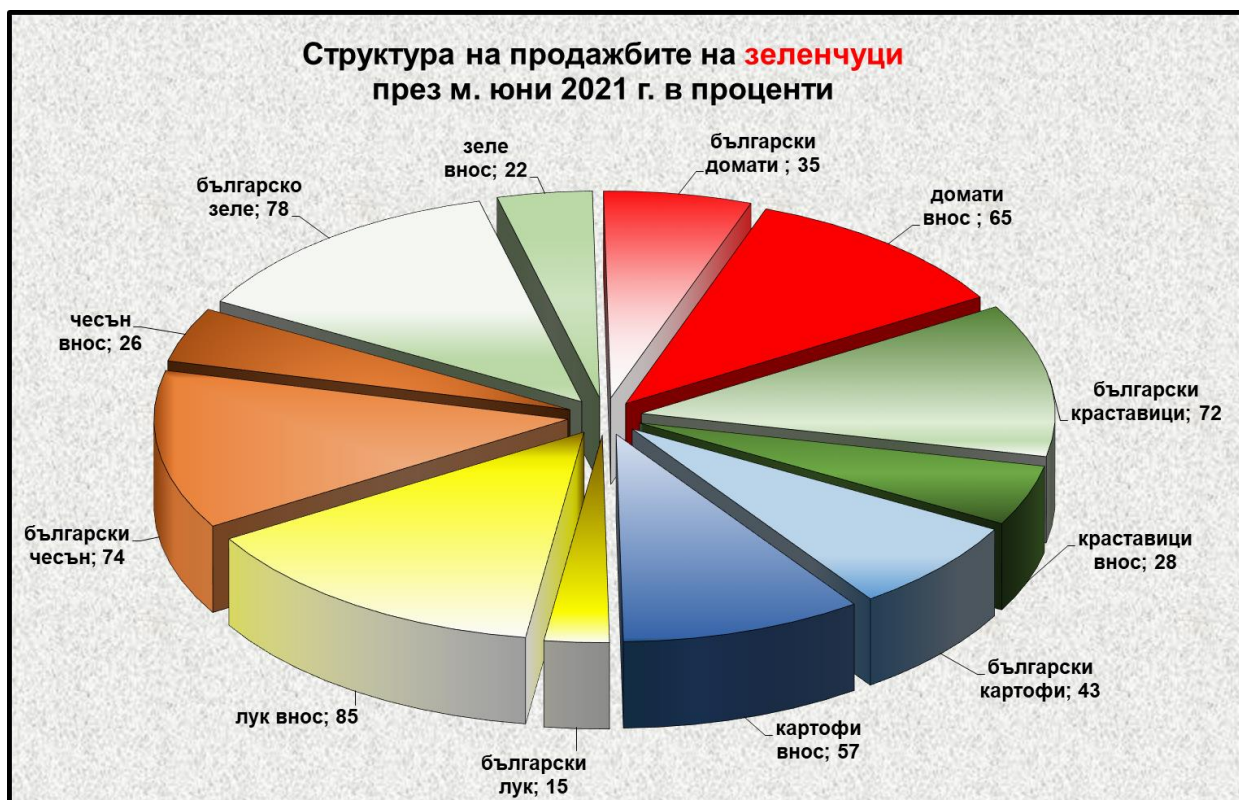
При продажбите на картофите се наблюдават близки количества, а българският чесън и зелето преобладават на пазара.

Значително по-голям е относителният дял на вноския лук, който съставлява 85% от общите продажби за месеца. (фиг.41)

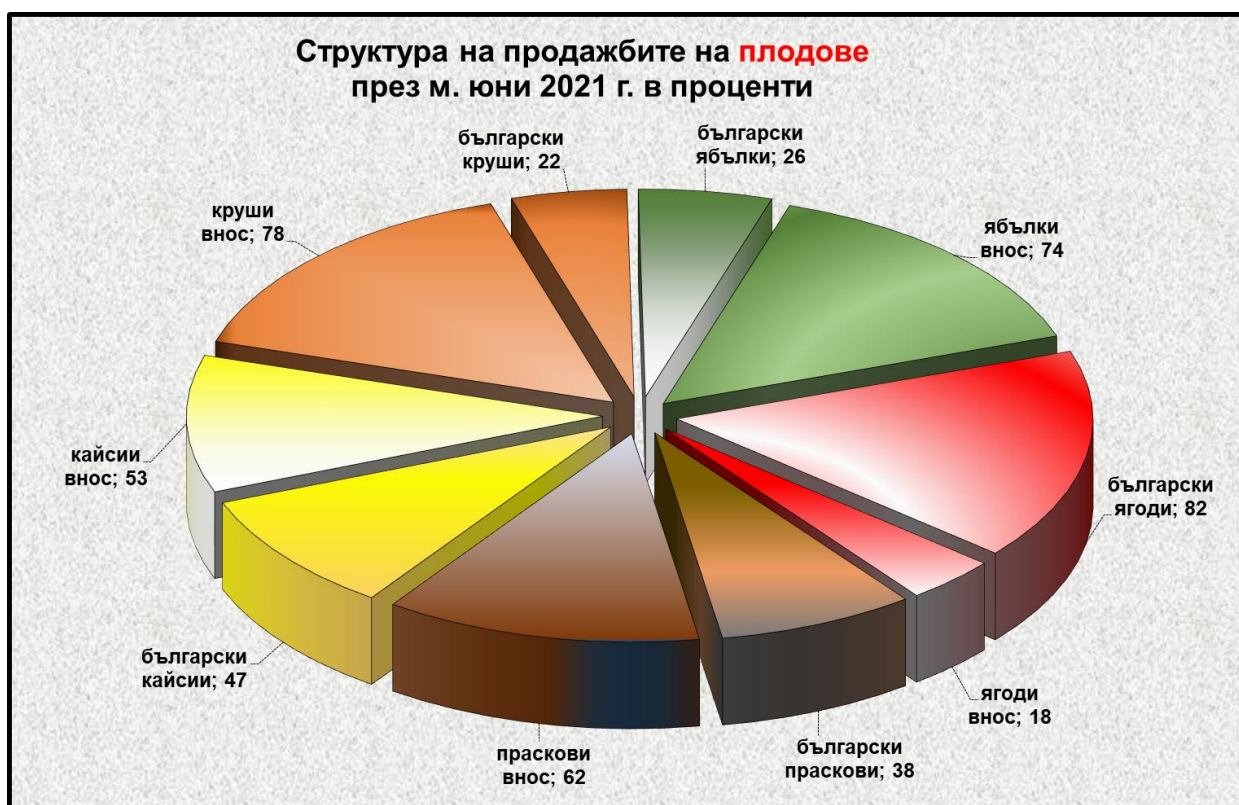
Наблюденията на пазара на плодове през юни показват, че в месеца на активно производство и предлагане на ягоди, относителният дял на българската продукция е 82%.

Количествата български и вносни кайсии и праскови са съпоставим.

Значително по-голямо е предлагането на вносни ябълки и круши със съотношения съответно 74%:26% и 78%:22%. (фиг. 42)

фигура 41 Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. юни 2021 г.

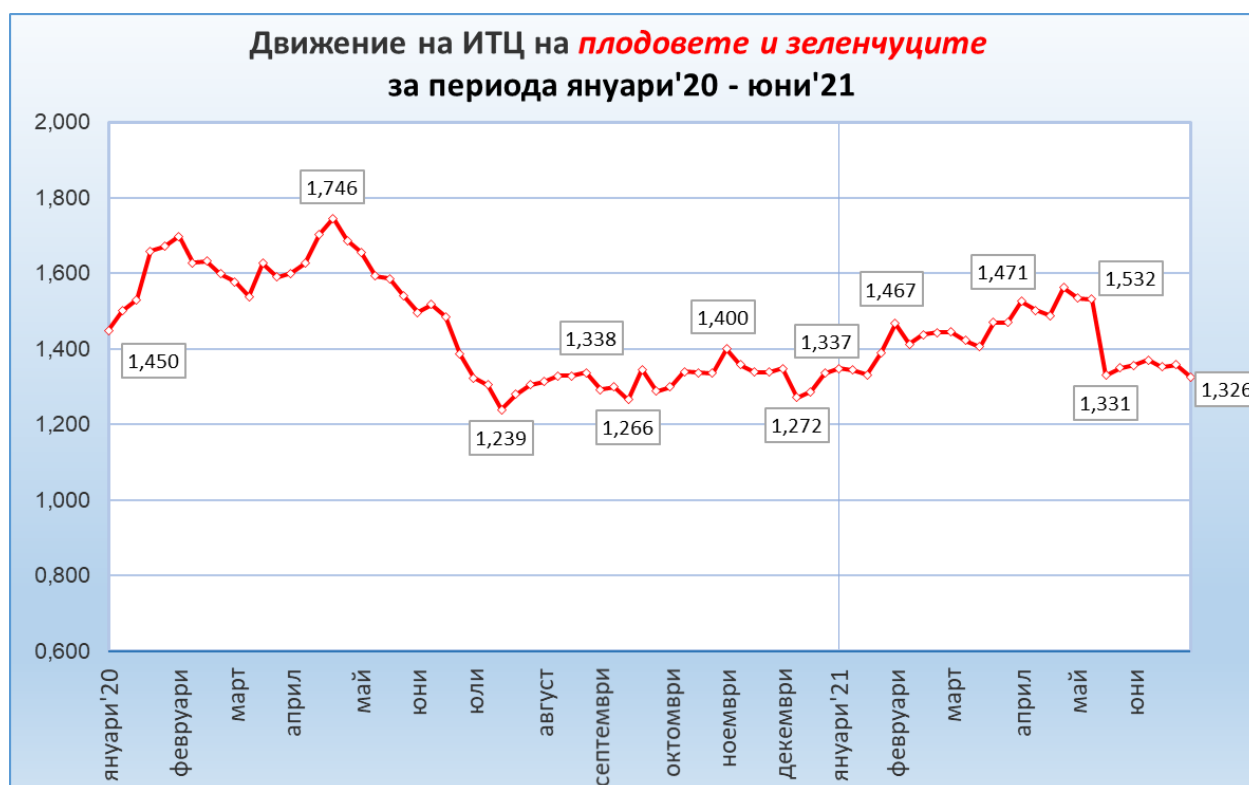
фигура 42 Относителен дял на продажбите на плодове през м. юни 2021 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците**

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а през последните години, както и през настоящата, и през април. Минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август. (фиг.43,44)

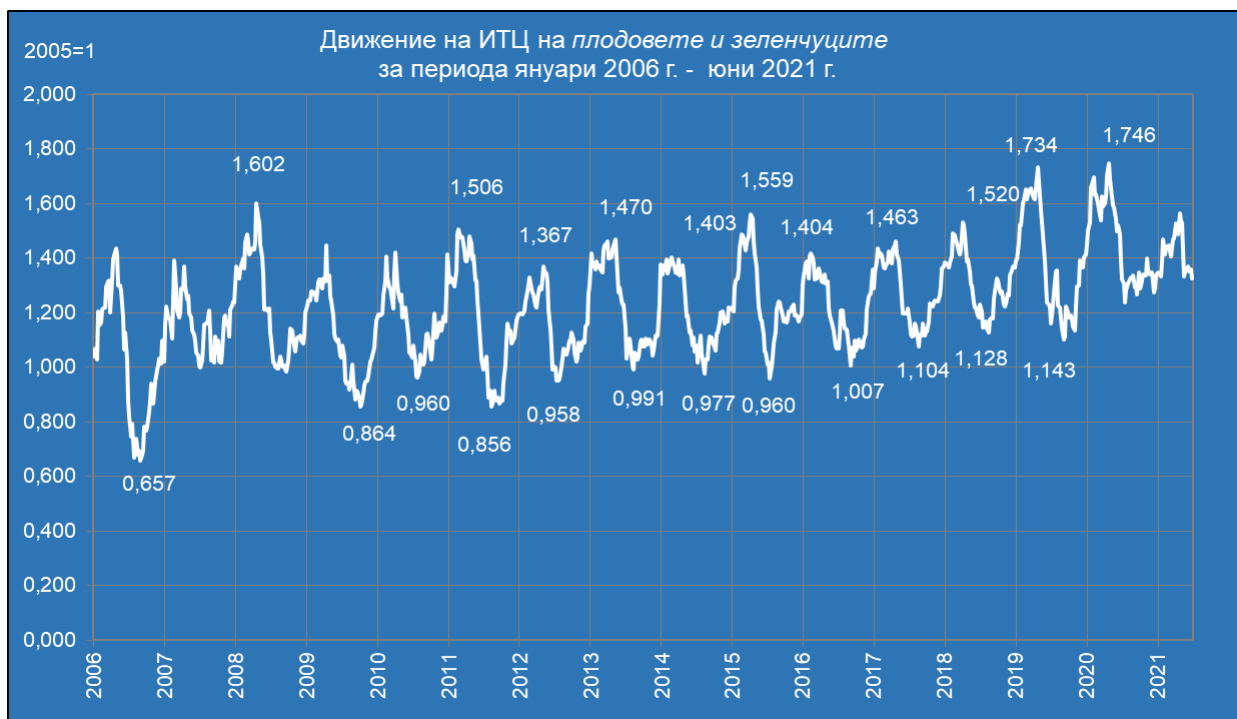
През първата седмица на юни този индекс стартира от ниво 1.357 пункта. През втората седмица се наблюдава краткотрайно и слабо покачване на стойностите, след което кривата отново придобива стабилен характер. В края на месеца индексът стъпва на ниво от 1.324 пункта. Средномесечните стойности на този индекс са с 8% по-ниски спрямо същия месец на предходната година. Върху движението на индекса през месеца рефлектира поевтиняването на по-голяма част от зеленчуците, както и намаляването на цените на сезонните плодове. (фиг. 43)

Пикови стойности този индекс имаше през месец април 2020 г. - 1.746 пункта. (фиг. 44)

фигура 43 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2020 г. – юни 2021 г.

⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

фигура 44 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – юни 2021 г.

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база**

През месец юни цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база се наблюдава поевтиняване на по-голяма част от стоките от тази група и най-вече на плодовете и зеленчуците, които са в сезона на предлагане. (табл. 6 и фиг.45)

Цените на едро на домати се задържат около нивата от предходния месец, като промяната е в диапазона $\pm 0.5\%$ – 2% . Цените на краставиците (български оранжерийни, корнишони и краставици от внос) поевтиняват на месечна база с 16-20%. Същия спад бележат стойностите на цените на пипера (червен и зелен), чесъна и зелето. Пресните картофи поевтиняват значително с 40%, а зелената салата бележи спад на месечна база с 4%. През юни, спрямо май е отчетен ръст на цената на морковите от 9%. (фиг. 50-61)

При цените на плодовете се наблюдават низходящи тенденции при тези, които са в активен сезон на предлагане, като черешите поевтиняват с 37%, а ягодите със 17%.. Повишаване на цената на месечна база е регистрирана при ябълките, които поскъпват с 13%. (фиг.62-67)

На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са разнопосочни, с ясно изразени положителни трендове при черешите и зелето.

Като цяло цените на по-голямата част от зеленчуците имат низходящ тренд, като в диапазона 6-14% намаляват цените на лука, чесъна, корнишоните, вносните краставици, пипера и картофите от старата реколта. С 2-4% е регистрираният спад на цените на домати и българските оранжерийни краставици.

Поскъпване на годишна база през юни има при зелената салата (18%), морковите (7%), ранните картофи (13%) и зелето (53%).

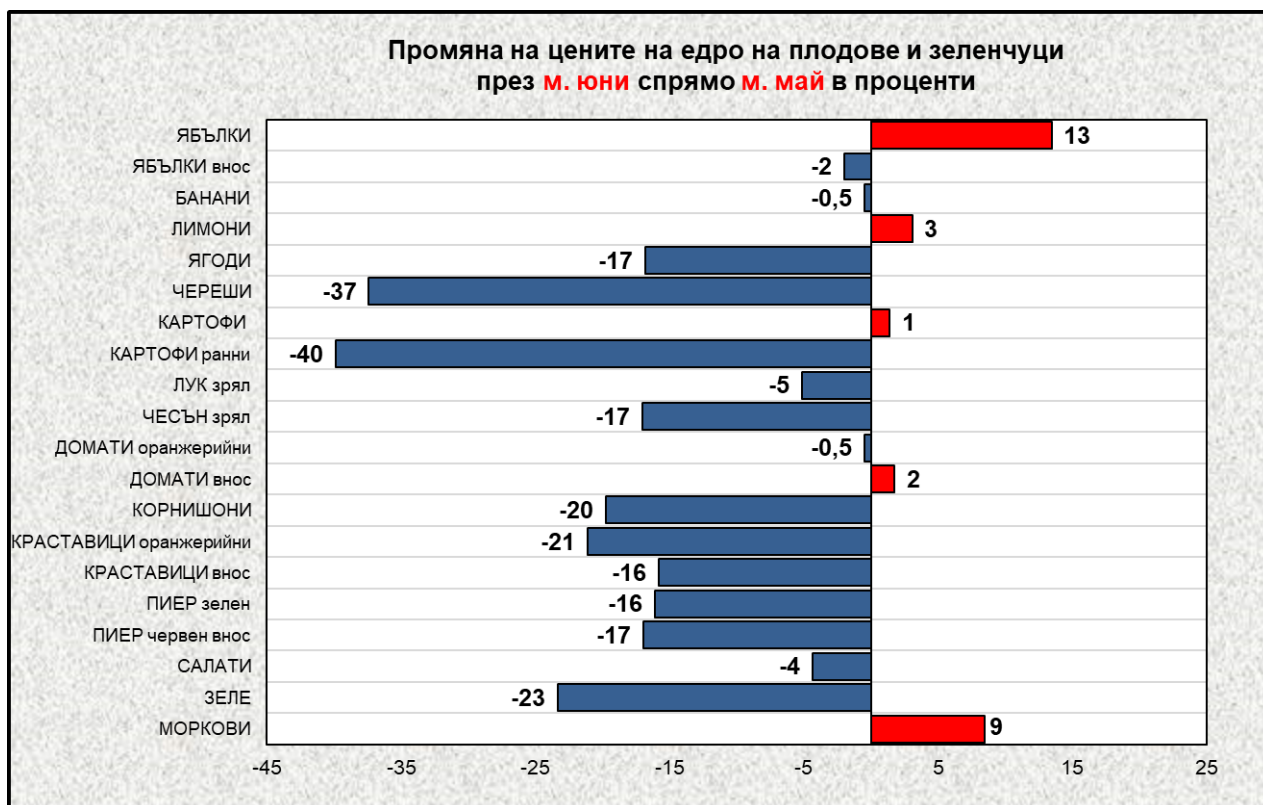
При цените на плодовете също се наблюдава спад на стойностите, като при лимоните той е 32%.

Поевтиняване на годишна база има при ябълките с 16-26% и при ягодите с 4%. Цената на бананите се задържа около нивото от предходната година, а черешите поскъпват на годишна база с 22%. (табл.6 и фиг.46)

Таблица 6 Промяна на цените на плодове и зеленчуци през м. юни на месечна и годишна база*

СТОКА	май'21	юни'21			юни'20		
	цена	цена	промяна в%	промяна в лв.	цена	промяна в%	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1,41	1,60	13	0,19	1,91	-16	-0,31
ЯБЪЛКИ внос	1,50	1,47	-2	-0,03	1,95	-25	-0,48
БАНАНИ	2,10	2,09	0	-0,01	2,07	1	0,02
ЛИМОНИ	1,94	2,00	3	0,06	2,93	-32	-0,93
ЯГОДИ	4,58	3,81	-17	-0,77	3,96	-4	-0,15
ЧЕРЕШИ	4,84	3,03	-37	-1,81	2,49	22	0,54
КАРТОФИ	0,71	0,72	1	0,01	0,78	-8	-0,06
КАРТОФИ ранни	1,58	0,95	-40	-0,63	0,84	13	0,11
ЛУК зрял	0,78	0,74	-5	-0,04	0,86	-14	-0,12
ЧЕСЪН зрял	4,88	4,05	-17	-0,83	4,47	-9	-0,42
ДОМАТИ оранжерийни	2,18	2,17	0	-0,01	2,21	-2	-0,04
ДОМАТИ внос	1,68	1,71	2	0,03	1,78	-4	-0,07
КОРНИШОНИ	1,62	1,30	-20	-0,32	1,47	-12	-0,17
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2,04	1,61	-21	-0,43	1,64	-2	-0,03
КРАСТАВИЦИ внос	1,58	1,33	-16	-0,25	1,47	-10	-0,14
ПИЕР зелен	2,36	1,98	-16	-0,38	2,22	-11	-0,24
ПИЕР червен внос	3,01	2,50	-17	-0,51	2,67	-6	-0,17
САЛАТИ	0,69	0,66	-4	-0,03	0,56	18	0,10
ЗЕЛЕ	1,20	0,92	-23	-0,28	0,60	53	0,32
МОРКОВИ	0,94	1,02	9	0,08	0,95	7	0,07

* Оцветените в червен цвят клетки показват процентът на поскъпване на месечна и годишна база на плодовете и зеленчуците, оцветените в син цвят съответно тяхното поевтиняване, а в зелен цвят са оцветени клетките, за които няма промяна.

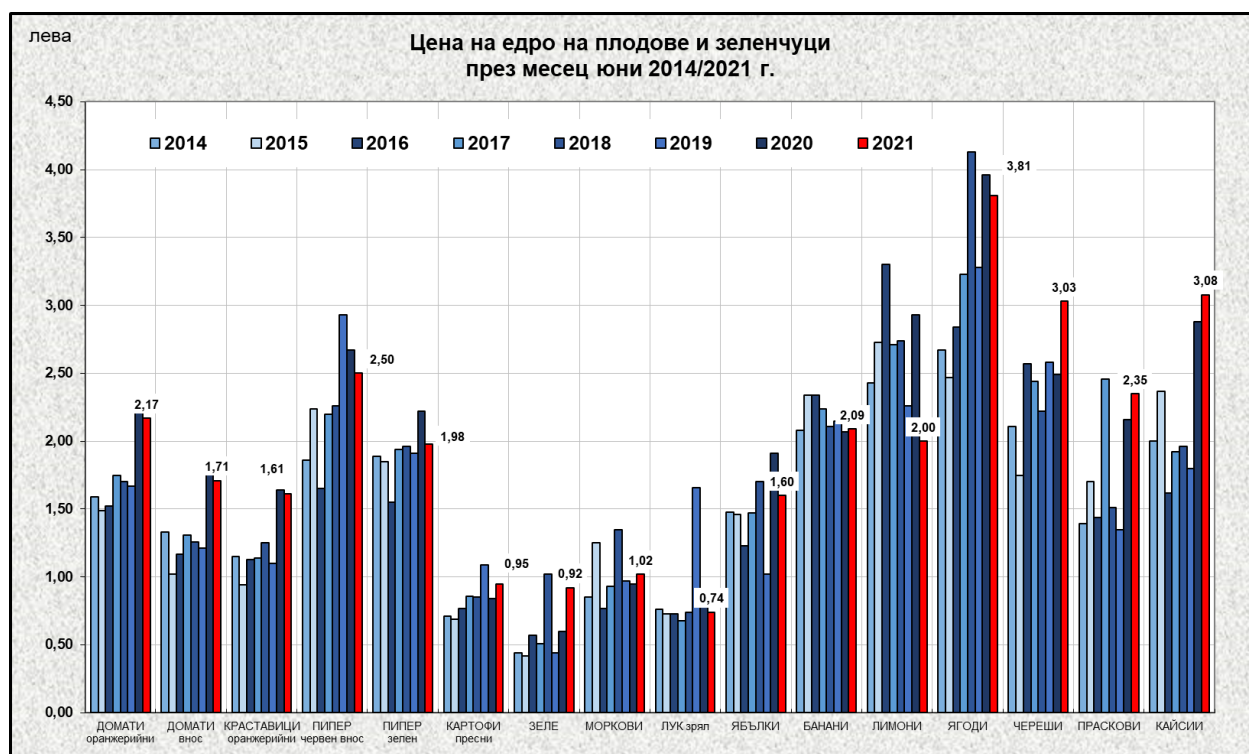

фигура 45 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. юни на месечна база

фигура 46 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. юни на годишна база

- Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през м. юни 2014 / 2021 г.

фигура 47 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. юни 2014/2021 г.

Таблица 7 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец юни за периода 2014/2021 г. *

ЮНИ	ДОМАТИ оранжеви	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжеви	ПИПЕР червен внос	ПИПЕР зелен	КАРТОФИ пресни	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ЛИМОНИ	ЯГОДИ	ЧЕРЕШИ	ПРАСКОВИ	КАЙСИИ	стойност на единица продукт
година																	
2014	1,59	1,33	1,15	1,86	1,89	0,71	0,44	0,85	0,76	1,48	2,08	2,43	2,67	2,11	1,39	2,00	↓ 25
2015	1,49	1,02	0,94	2,24	1,85	0,69	0,42	1,25	0,73	1,46	2,34	2,73	2,47	1,75	1,70	2,37	↓ 25
2016	1,52	1,17	1,13	1,65	1,55	0,77	0,57	0,77	0,73	1,23	2,34	3,30	2,84	2,57	1,44	1,62	↓ 25
2017	1,75	1,31	1,14	2,20	1,94	0,86	0,51	0,93	0,68	1,47	2,24	2,71	3,23	2,44	2,46	1,92	↔ 28
2018	1,70	1,26	1,25	2,26	1,96	0,85	1,02	1,35	0,74	1,70	2,11	2,74	4,13	2,22	1,51	1,96	↔ 29
2019	1,67	1,21	1,10	2,93	1,91	1,09	0,44	0,97	1,66	1,02	2,15	2,26	3,28	2,58	1,35	1,80	↔ 27
2020	2,21	1,78	1,64	2,67	2,22	0,84	0,60	0,95	0,86	1,91	2,07	2,93	3,96	2,49	2,16	2,88	↑ 32
2021	2,17	1,71	1,61	2,50	1,98	0,95	0,92	1,02	0,74	1,60	2,09	2,00	3,81	3,03	2,35	3,08	↑ 32

* Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода. Стрелките в последната колона на таблицата показват посоката на промяната на всяка клетка спрямо средната стойност.

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. юни 2021 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2014 – 2021 г.) показва следните тенденции: (табл. 7 и фиг. 47)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина

цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. юни на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им често са по-високи от вносните.

- Цените на доматиите през м. юни 2021 г. се задържат около нивата от миналата година, но са на много по-високи нива спрямо същия месец на периода 2014-2019 г.

- Аналогично е движението на цената на оранжерийните краставиците.

- Цените на картофите, морковите и лука са близки до нивата от предходните години на анализирания период. Пикови стойности на цената на лука бяха регистрирани през 2019 г.

- Цената на червения пипер от внос е по-ниска спрямо предходните две години и е над нивата от 2014, 2016 г. и 2018 г. Най-високи цени пиперът е имал през 2019 г. а цената на зеления пипер се движи около нивата от периода 2014-2019 г. и остава под нивото от миналата година.(табл.7)

- Цената на зелето през месец юни настоящата година е най-висока спрямо предходните години на анализирания период, като се доближава единствено до стойността през 2018 г.

- Цените на едро на ябълките през юни 2021 г. са по-ниски спрямо същия месец на миналата година и се доближава до нивата от 2014 – 2019 г. (табл.7)

- Цените на бананите с известни колебания в двете посоки се доближават до стойностите от 2017 и 2019 г., а цената на лимоните е по-ниска само спрямо 2016 г. през тази година

- Най-високи цени за осемгодишния период са регистрирани през тази година на кайсиите и черешите. Цените на ягодите и прасковите са около високите нива от 2017 и 2018 г.

- **Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони**

Анализът на цените на едро на доматиите и краставиците по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони са значителни и надвишават 100%.

Най-високи цени на доматиите са регистрирани на тържищата в област Ловеч (3,10 лв./кг), а най-ниските съответно в област София (1,25 лв./кг). Средните за страната месечни цени на доматиите са 2,17 лв./кг. В тържищата на регион Пазарджик доматиите са се търгували на средната за страната цена, в 53% от

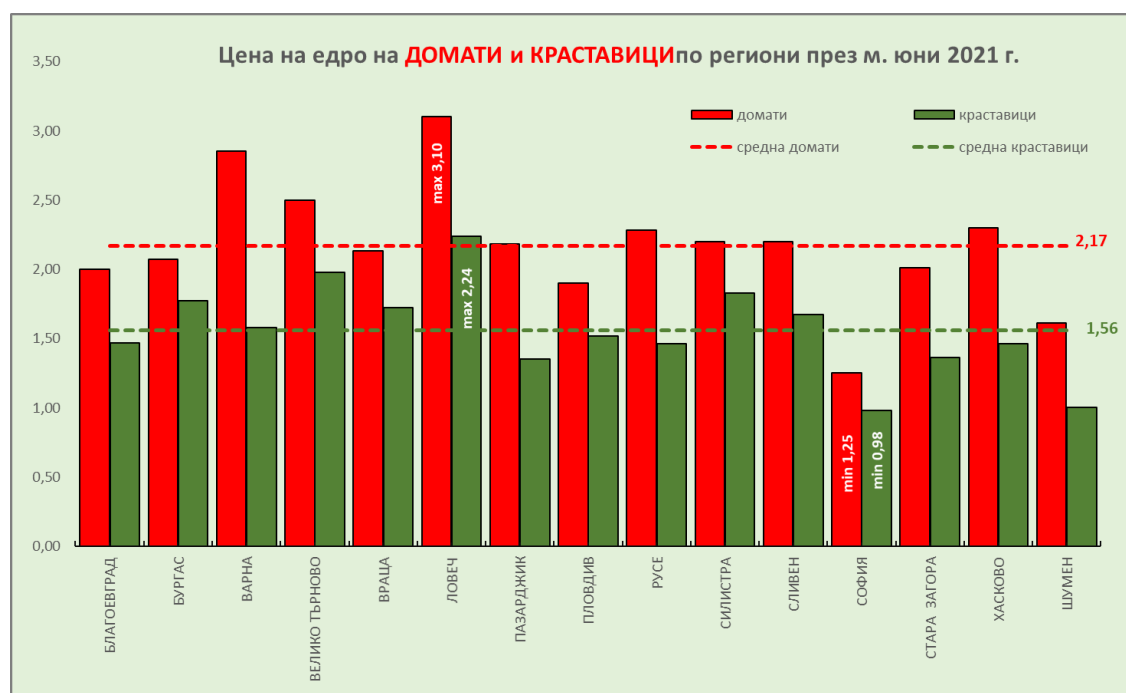
областите тя е била по-висока от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 148%. (табл.8, фиг.48)

Краставиците са се търгували на най-високи цени отново в Ловеч (2,24 лв./кг), а най-ниските цени през юни са регистрирани на тържищата в София – 0,98 лв./кг. При средна за страната цена на краставиците за месеца 1,56 лв./кг, в 47% от областите цената е била по-висока, а отклоненията в цените в различните региони са 129%. (табл.8, фиг.48)

Таблица 8 Цени на едро на домати и краставици по области през юни 2021 г.*

ОБЛАСТ	ДОМАТИ	средна домати	изменение спрямо средната	КРАСТАВИЦИ	средна краставици	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	2,00	2,17	-8	1,47	1,56	-6
БУРГАС	2,07	2,17	-5	1,77	1,56	13
ВАРНА	2,85	2,17	31	1,58	1,56	1
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	2,50	2,17	15	1,98	1,56	27
ВРАЦА	2,13	2,17	-2	1,72	1,56	10
ЛОВЕЧ	3,10	2,17	43	2,24	1,56	44
ПАЗАРДЖИК	2,18	2,17	0	1,35	1,56	-13
ПЛОВДИВ	1,90	2,17	-12	1,52	1,56	-3
РУСЕ	2,28	2,17	5	1,46	1,56	-6
СИЛИСТРА	2,20	2,17	1	1,83	1,56	17
СЛИВЕН	2,20	2,17	1	1,67	1,56	7
СОФИЯ	1,25	2,17	-42	0,98	1,56	-37
СТАРА ЗАГОРА	2,01	2,17	-7	1,36	1,56	-13
ХАСКОВО	2,30	2,17	6	1,46	1,56	-6
ШУМЕН	1,61	2,17	-26	1,00	1,56	-36

* Оцветяването в клетките на колоните с цени визуализира движението на цената за съответната стока в отделните области. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена, а символите в същите колони показват посоката на промяната на всяка клетка спрямо средната стойност.

фигура 48 Цени на едро на домати и краставици през м. юни по области

Таблица 9 Цени на едро на плодове по области през юни 2021 г.*

ОБЛАСТ	ЯБЪЛКИ	средна ябълки	ЧЕРШИ	средна череша	ЯГОДИ	средна ягоди
БЛАГОЕВГРАД	1,90	1,66	3,83	3,13	3,99	3,70
БУРГАС	1,64	1,66	3,11	3,13	4,32	3,70
ВАРНА	1,75	1,66	3,83	3,13	4,38	3,70
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	1,43	1,66	4,07	3,13	4,04	3,70
ВРАЦА	1,32	1,66	3,85	3,13	5,08	3,70
ЛОВЕЧ	2,20	1,66	3,97	3,13	3,50	3,70
ПАЗАРДЖИК	1,25	1,66	2,09	3,13	2,85	3,70
ПЛОВДИВ	1,70	1,66	2,61	3,13	3,42	3,70
РУСЕ	1,44	1,66	2,60	3,13	2,62	3,70
СИЛИСТРА	1,79	1,66	2,78	3,13	2,73	3,70
СЛИВЕН	2,50	1,66	2,65	3,13	5,40	3,70
СОФИЯ	1,20	1,66	2,20	3,13	3,20	3,70
СТАРА ЗАГОРА	1,49	1,66	2,47	3,13	3,46	3,70
ХАСКОВО	1,87	1,66	3,33	3,13	4,00	3,70
ШУМЕН	1,40	1,66	3,50	3,13	2,50	3,70

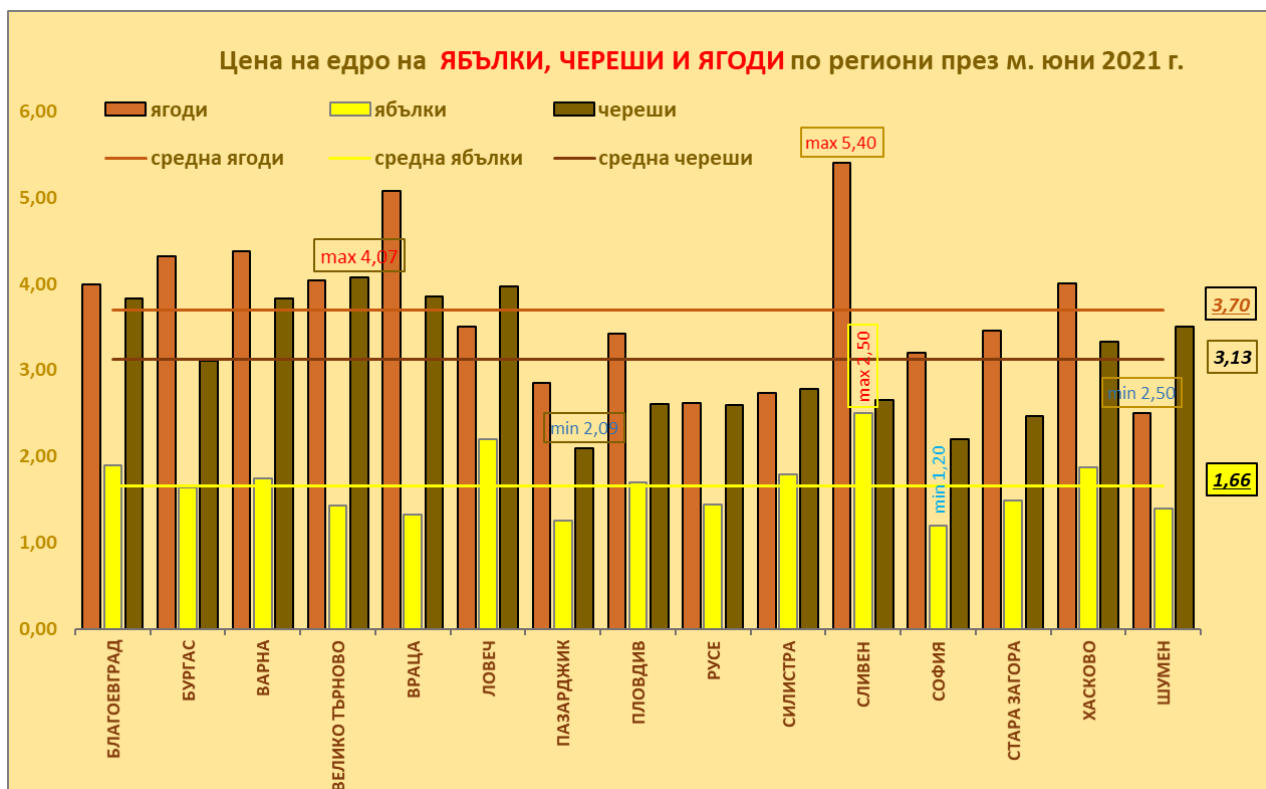
* Оцветяването на клетките в колоните визуализира стойностите под и над средната цена

Наблюденията на цените по региони на плодовете показват, че разликите в цените в страната са около 100%, като най-големият марж е при цената на ябълките. (табл.9, фиг.49)

При средна цена на черешите през месеца 3,13 лв./кг, най-високите цени са регистрирани във Велико Търново (4,07 лв.), а минималните съответно са били в Пазарджик – 2,09 лв. Отклоненията в цените на черешите в различните региони са 95%.

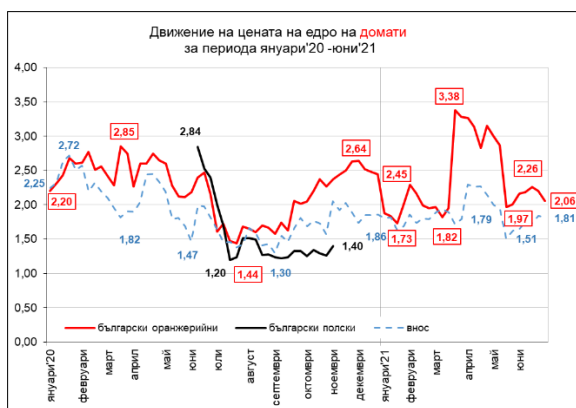
Наблюденията на цените на ябълките по региони през юни показват, че при средна цена за месеца 1,66 лв./кг, най-високата цена е регистрирана на стоковите тържища в област Сливен – 2,50 лв./кг, а най-ниска в София - 1,20 лв./кг. Отклоненията в цените на ябълките в различните региони са 108%.

Ягодите са се търгували през месеца най-скъпо в област Сливен (5,40 лв./кг), а най-евтини са били в област Шумен (2,50 лв./кг), при средна цена на ягодиите 3,70 лв./кг. Тук отклоненията в цените в различните области е 106%. (табл. 9 и фиг.49)

фигура 49 Цени на едро на плодове през м. юни 2021 г. по области

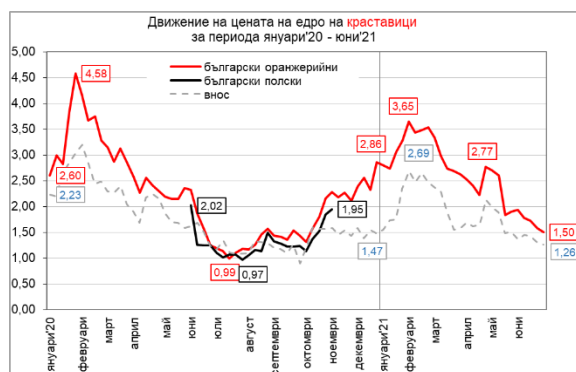
• **Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци**

фигура 50

фигура 51

фигура 52

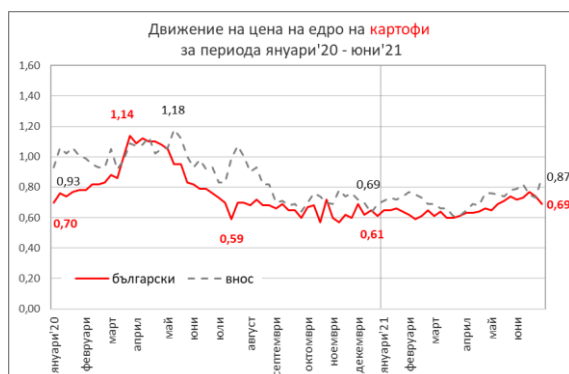
фигура 53

фигура 54

фигура 55

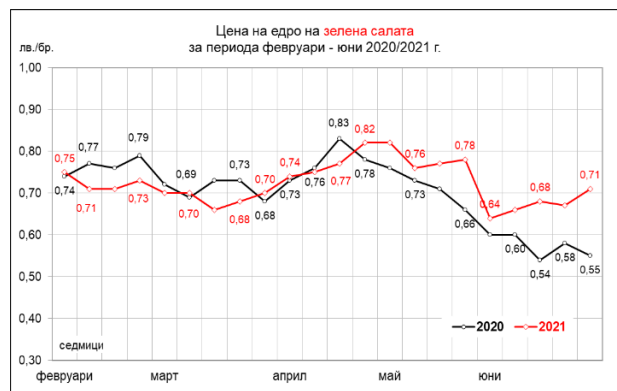
фигура 56

фигура 57

фигура 58

фигура 59

фигура 60

фигура 61

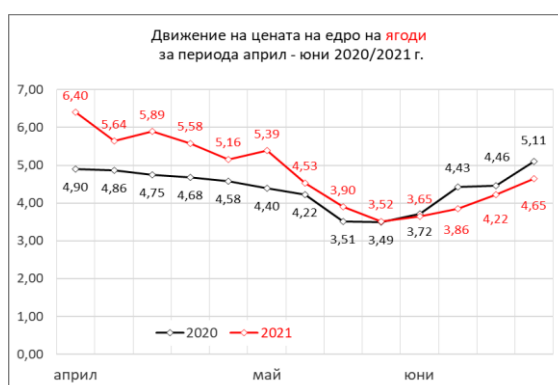
фигура 62

фигура 63

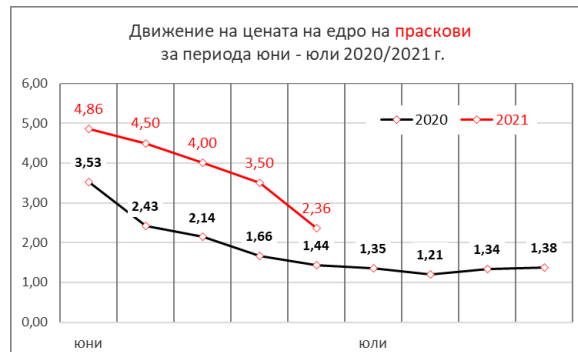
фигура 64

фигура 65

фигура 66

фигура 67

фигура 68

фигура 69

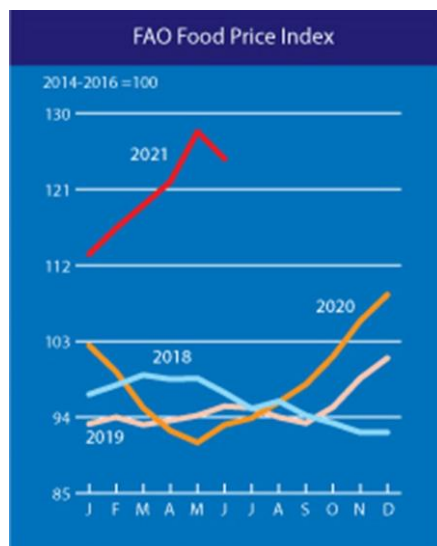

фигура 70

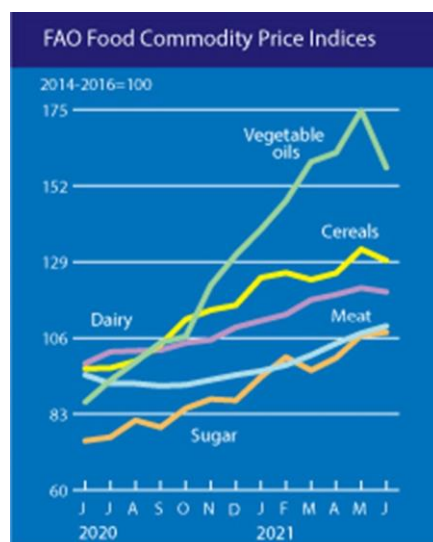
Международни цени

- Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН

След дванадесет месеца на последователно покачване, през месец юни Индексът на цените на храните⁵ на ФАО (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) бележи спад.

фигура 71 ФАО индекс през юни 2021 г.

фигура 72 ФАО индекс на храните през юни 2021 г.

Таблица 10 Месечни индекси на цените на храните на ФАО през юни 2021 г. *

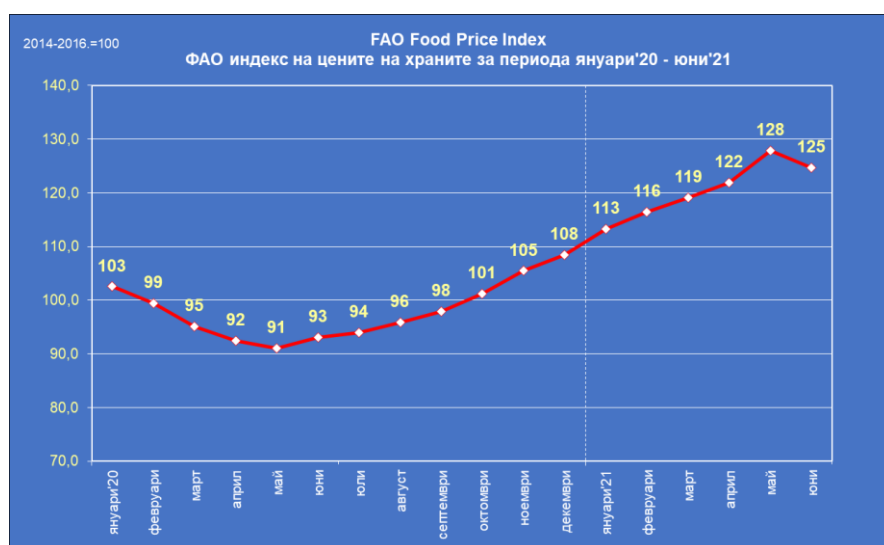
MONTHLY FOOD PRICE INDICES (2002-2004=100)						
Date	Food Price Index	Meat Price Index	Dairy	Cereals Price Index	Oils Price Index	Sugar Price Index
2020-01	102,5	103,8	103,8	100,5	108,7	87,5
2020-02	99,4	100,6	102,9	99,4	97,6	91,4
2020-03	95,1	99,5	101,5	97,7	85,5	73,9
2020-04	92,4	96,9	95,8	99,3	81,2	63,2
2020-05	91,0	95,4	94,4	97,5	77,8	67,8
2020-06	93,1	94,8	98,3	96,7	86,6	74,9
2020-07	94,0	92,2	102,0	96,9	93,2	76,0
2020-08	95,8	92,2	102,1	99,0	98,7	81,1
2020-09	97,9	91,5	102,2	104,0	104,6	79,0
2020-10	101,2	91,8	104,3	111,6	106,4	84,7
2020-11	105,4	93,3	105,4	114,4	121,9	87,5
2020-12	108,5	94,8	109,2	115,9	131,1	87,1
2021-01	113,3	96,0	111,2	124,2	138,8	94,2
2021-02	116,4	97,8	113,1	125,7	147,4	100,2
2021-03	119,1	100,8	117,5	123,6	159,2	96,2
2021-04	121,3	102,7	119,1	125,6	162,0	100,0
2021-05	127,1	105,0	120,8	133,1	174,7	106,7
2021-06	124,6	109,6	119,9	129,4	157,5	107,7

*Оцветяването в клетките визуализира движението на индекса на съответната стокова група

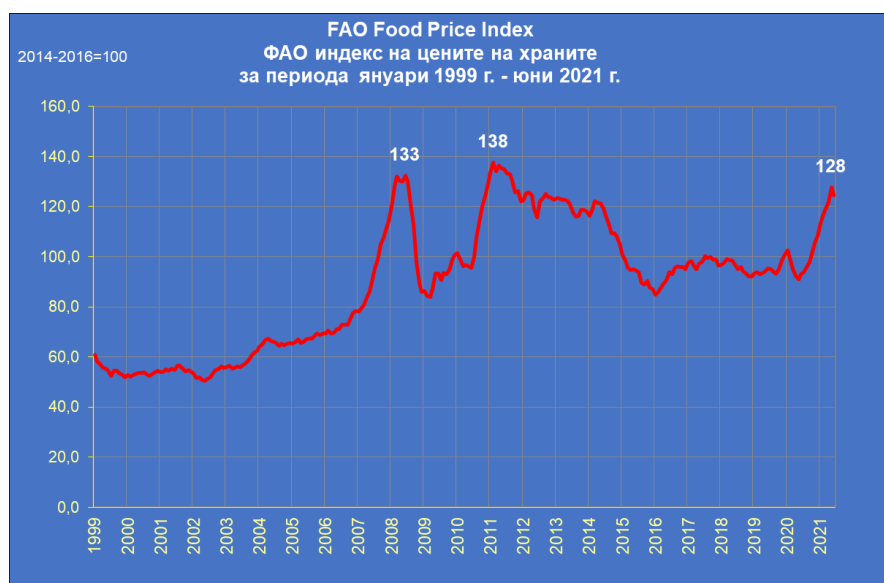
⁵ FFPI – FAO Food Price Index

Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.⁶

Средната стойност на индекса на цените на храните на ФАО през месец юни е средно 124,6 пункта, като е с 3,2 пункта (2,5%) по-нисък спрямо май, но все пак е с 31,5 пункта (33,9%) над нивото си за същия период на миналата година. През юни индексът бележи първия си спад след дванадесет последователни месечни увеличения. Той отразява намалението на цените на растителните масла, зърнените култури и в по-малка степен на млечните продукти и компенсира като цяло по-високите котировки на месото и захарта. Пиковата си стойност от 137,6 пункта индексът на ФАО, достига през февруари 2011 г. (фиг.71 , 72, 73 и 74)

фигура 73 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2020 г. – юни 2021 г.

фигура 74 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – юни 2021 г

⁶ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и месо.

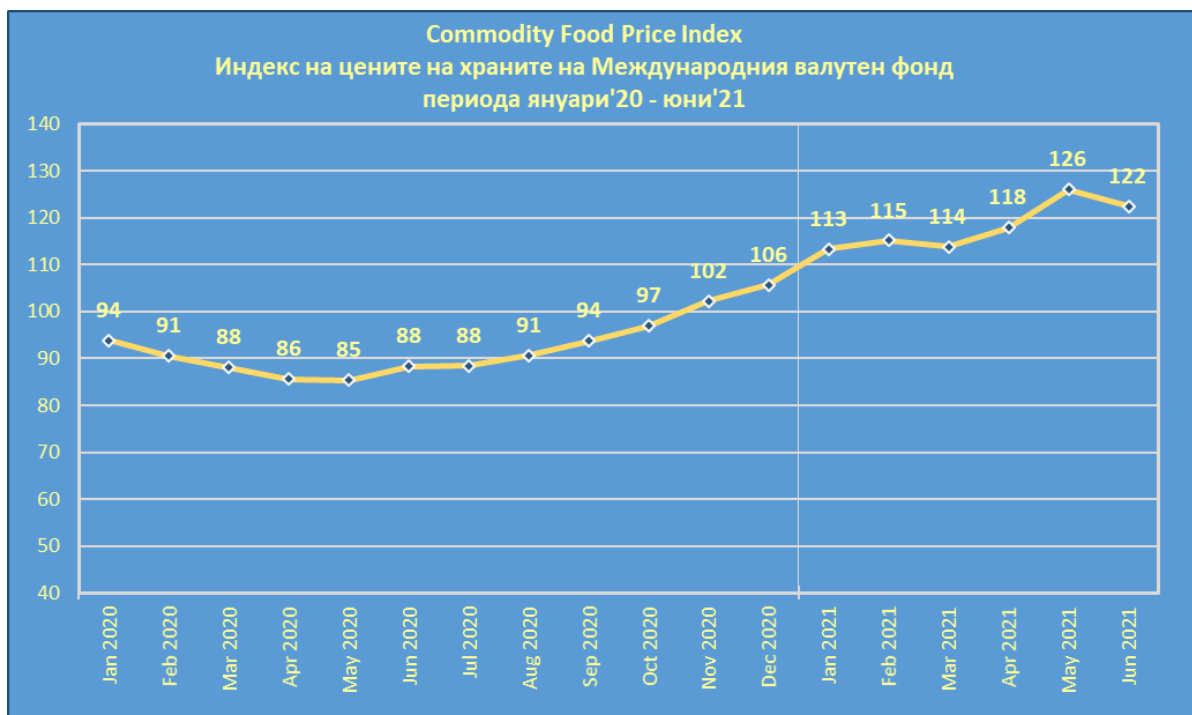
- **Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)**

Индексът на цените на храните на Международния валутен фонд⁷ отразява движението на цените на зеленчуците и плодовете. Поради различния състав на стоките, които влизат в този индекс се наблюдават известни различия в тенденциите на двата индекса (ФАО и МВФ).

Таблица 11 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ през юни 2021 г

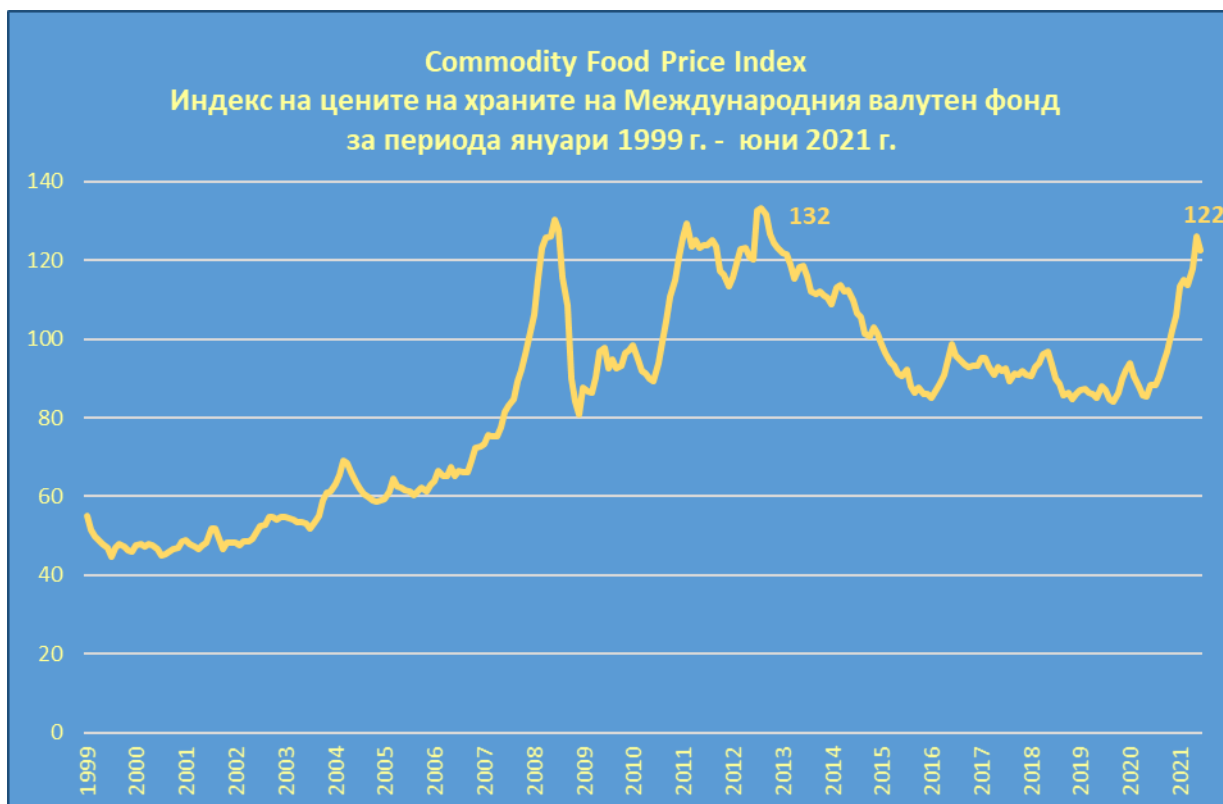
Commodity Food Price Index - Monthly Price			
Month	Price	Change	
Jan 2020	94,48		2,60%
Feb 2020	90,51		-4,20%
Mar 2020	88,03		-2,74%
Apr 2020	85,62		-2,73%
May 2020	85,43		-0,23%
Jun 2020	88,32		3,38%
Jul 2020	88,46		0,16%
Aug 2020	90,67		2,50%
Sep 2020	93,81		3,47%
Oct 2020	96,92		3,32%
Nov 2020	102,32		5,56%
Dec 2020	105,77		3,38%
Jan 2021	113,32		7,14%
Feb 2021	115,15		1,62%
Mar 2021	113,85		-1,13%
Apr 2021	117,88		3,55%
May 2021	126,04		6,92%
Jun 2021	122,49		-3,02%

⁷ Commodity Food Price Index Monthly Price (Index Mundi)

фигура 75 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари '20 – юни '21

През м. юни стойността на този индекс е 122 пункта, като се наблюдава понижение в сравнение с предходния месец с 3,17%. Спрямо същия месец на миналата година индексът е с 34 пункта (38,6%) по-висок, а най-високите нива са отчетени през 2012 г. – 132 пункта. (фиг.75 и 76)

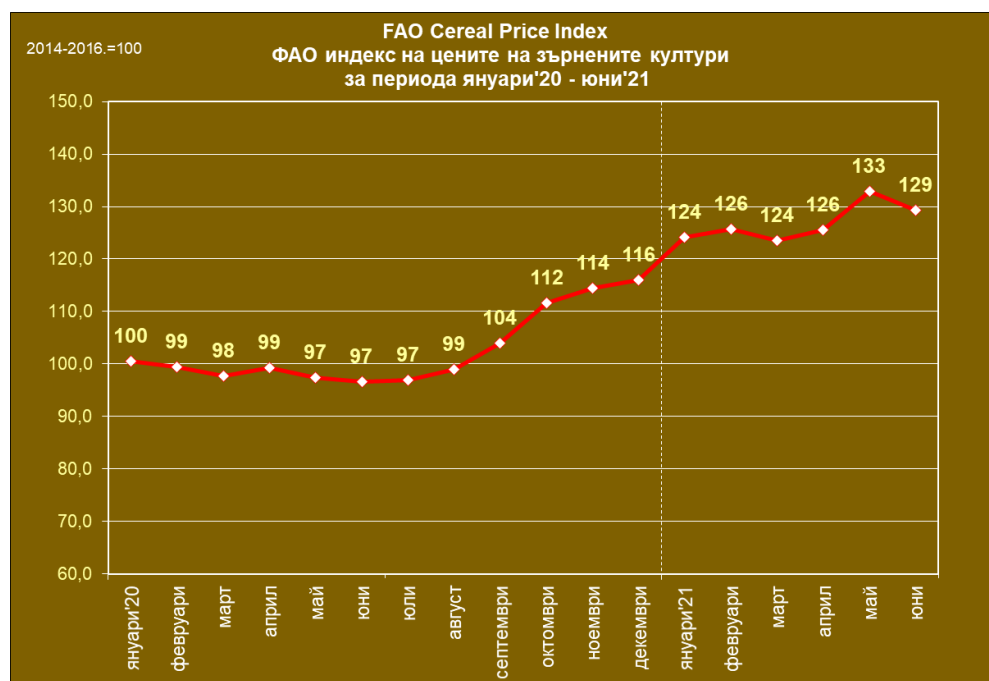
фигура 76 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари '99 – юни '21

- **Международни цени на зърнените култури**

Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на ФАО ФАО⁸ през юни е 129,4 пункта, като е с 3,5 пункта (2,6%) по-ниска спрямо май, но въпреки това е с 32,7 пункта (33,8%) над стойността си от юни 2020 г.

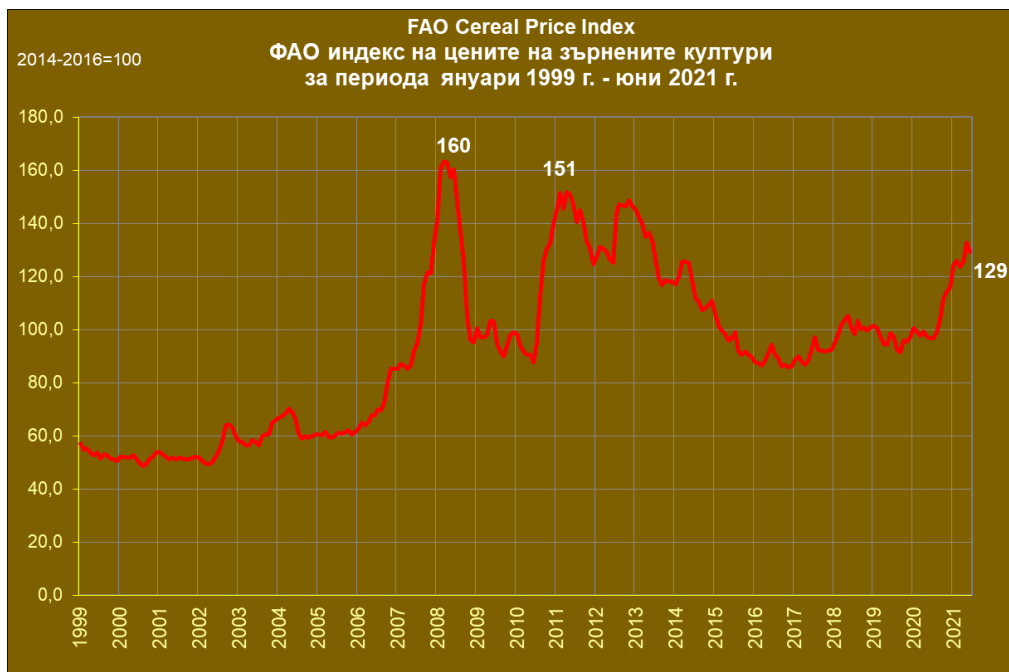
Световните цени на царевичата, които през месец май достигнаха най-високите си стойности от януари 2013 г., през юни спаднаха с 5,0%, но въпреки това останаха с над 72% по-високи от същия период на миналата година. Цените на царевичата в Аржентина намаляха, поради увеличените доставки от последните реколти, които са в резултат на по-високите от очакваните добиви. Въпреки щетите от сушата в Бразилия, текущите реколти също оказват натиск върху цените на царевичата. В САЩ цените на царевичата паднаха към края на месеца, тъй като валежите подобриха условията за реколтата в някои райони. Сред останалите зърнени култури, международните цени на ечемика и соргото също намаляват през юни, като спаднаха съответно с 2,2% и 4,9%. Международните цени на пшеницата бележат лек спад (с 0,8%), но остават с над 31% над миналогодишните си стойности. И международните цени на ориза отбелязаха спад през юни, като достигнаха петнадесетмесечни минимуми, тъй като високите транспортни разходи и недостигът на контейнери продължиха да ограничават износа.. (фиг.83 и 84)

Най-високите стойности на този индекс (160 пункта) са регистрирани в началото на 2008 г. (фиг.77,78)

фигура 77 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'20 - юни'21

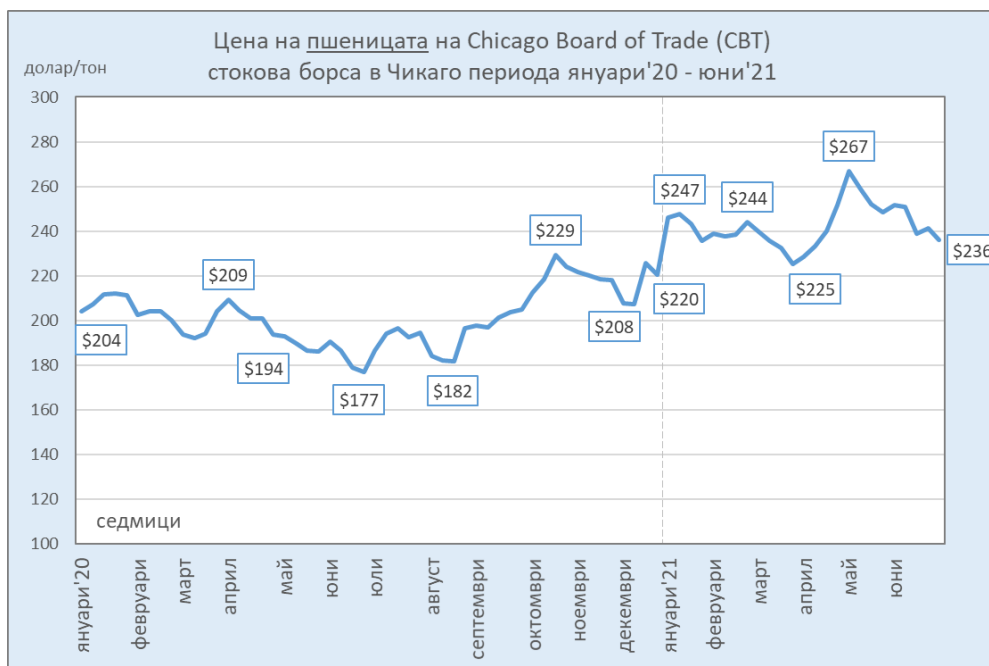
⁸ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

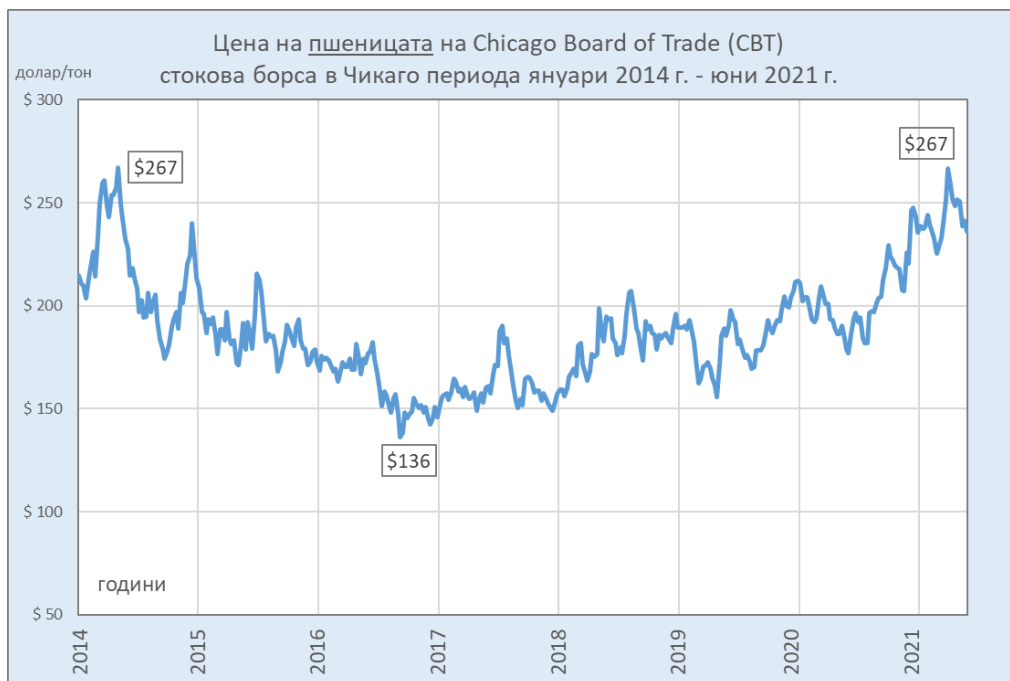
фигура 78 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 - юни'21

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. юни стартира от ниво 252 долар/тон и през последната седмица пада до ниво от 236 долар/тон. В сравнение със същия период на миналата година средномесечната цена за месец юни тази година е с 33% по-висока. (фиг. 79)

Най-високите стойности за последните години са достигнати през 2014 г., както и през месец май тази година. На най-ниските нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. (фиг.80)

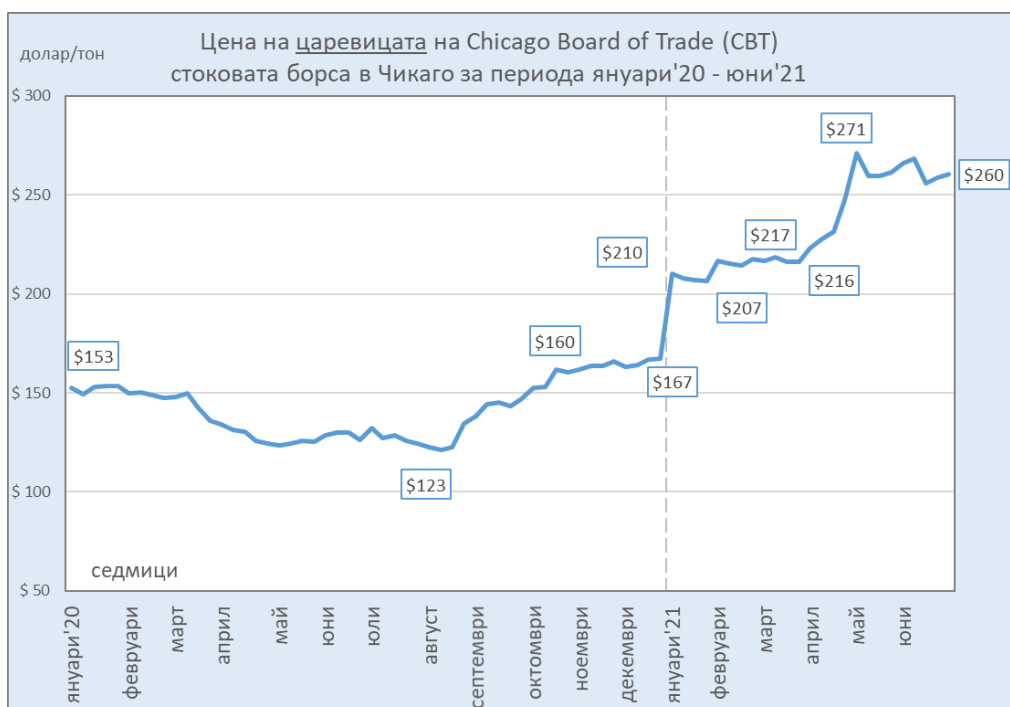

фигура 79 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'20 – юни'21

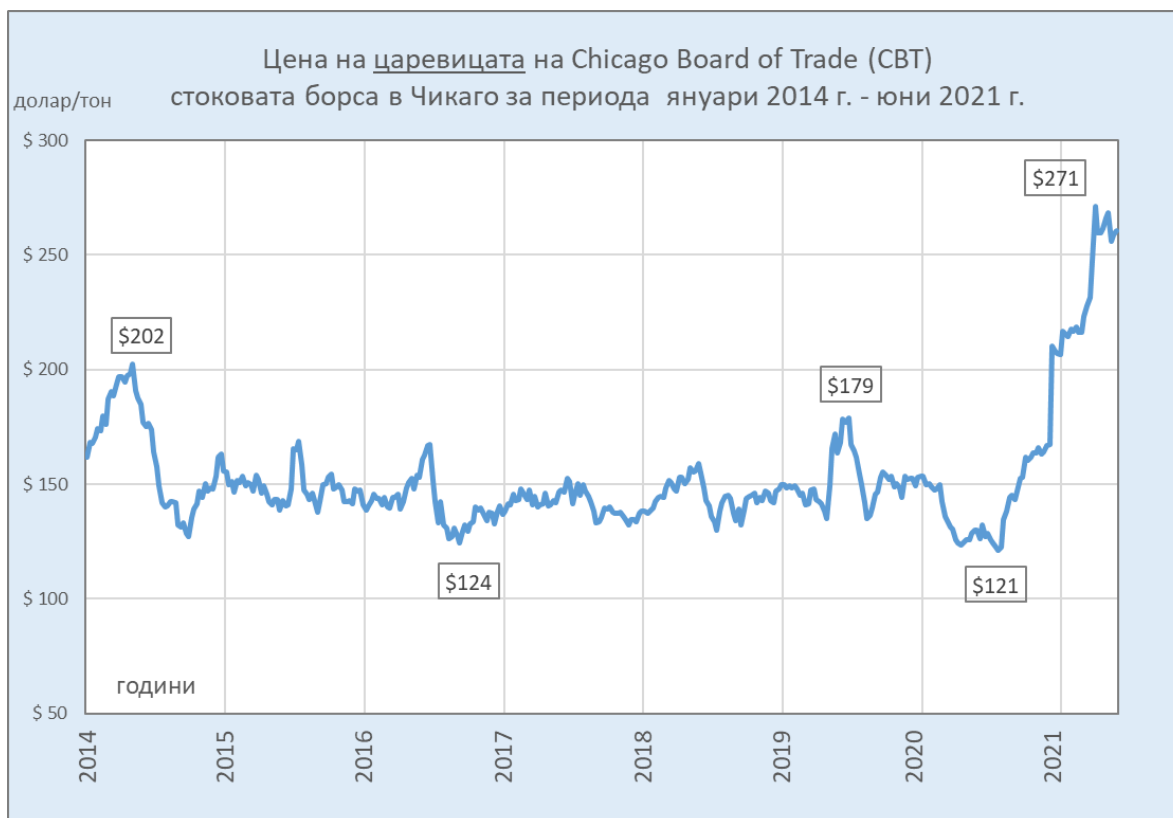

фигура 80 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – юни'21

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през юни се стабилизира, след като през предходния месец отбеляза рязък скок и достига пикови за последните години нива. В началото на месеца кривата стартира от 266 долар/тон и се стабилизира на ниво от около 260 долар/тон. На годишна база посъпването е 103%. (фиг.81) Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г., който обаче е много под стойностите от тази година. Най-ниските регистрирани нива са през 2020 г. (фиг.82)

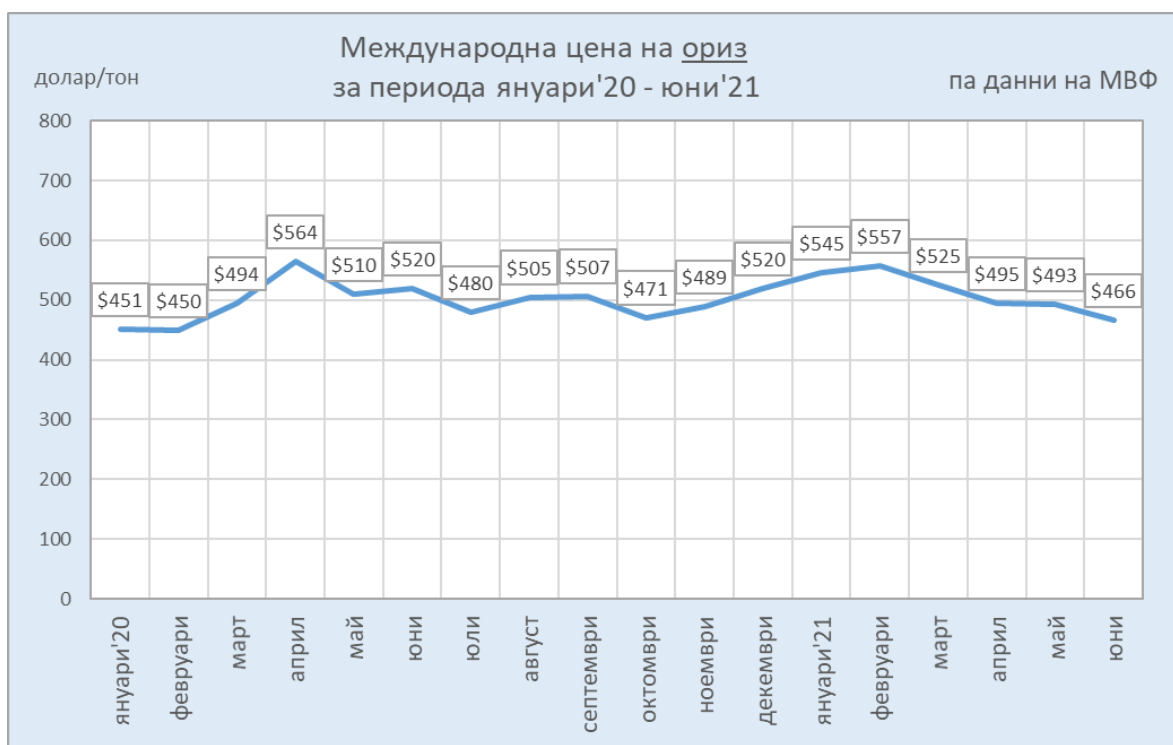

фигура 81 Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари'20 – юни'21

фигура 82 Цена на царевицата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – юни'21

През месец юни международната цена на ориза по данни на МВФ е 466 \$/тон. Наблюдава се понижение спрямо месец февруари от 16%. (фиг.83) Пиковите стойности на международната цена на ориз са регистрирани през 2008 г. – 907 \$/тон. (фиг.84)

фигура 83 Международна цена на ориз за периода януари'20 – юни'21

фигура 84 Международна цена на ориз за периода януари'99 – юни'21

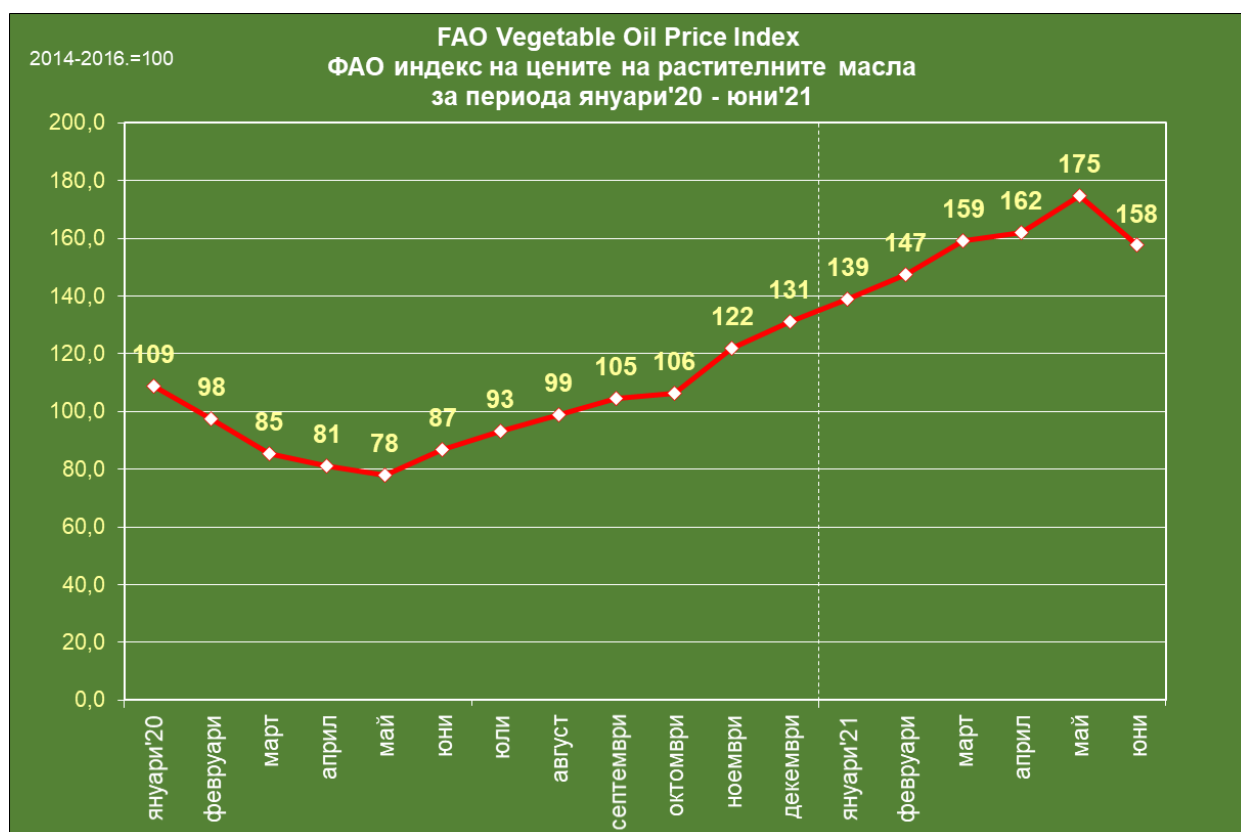
• **Международни цени на растителните масла**

Индексът на цените на растителните масла на ФАО⁹ през юни е 157,5 пункта, като е с 17,2 пункта (9,8%) по-нисък от май и е най-ниският за последните четири месеца. Този значителен спад спрямо предходния месец се дължи главно на по-ниските цени на палмово, соево и слънчогледово масло.

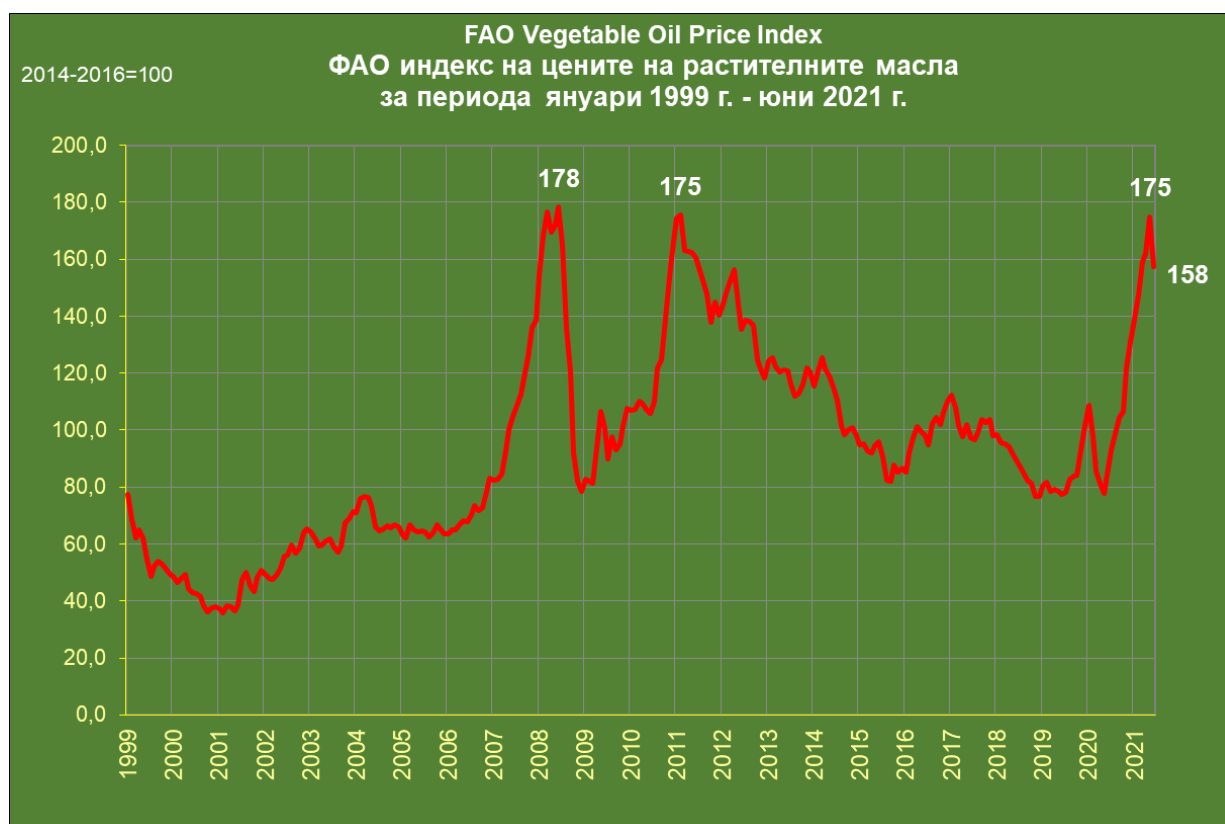
След стабилен растеж в продължение на дванадесет месеца, през юни световните цени на палмовото масло спаднаха главно поради очакваното сезонно увеличение на производството във водещите страни производители и на фона на слабото търсене на внос. В допълнение, намаленото глобално търсене на внос доведе до по-ниски цени на соевото и слънчогледовото масло. Търсенето на соевото масло от производителите на биодизел в САЩ е по-ниско от очакваното, което допълнително допринесе за намаляването на цените. От друга страна, световните котировки на рапичното масло правят изключение от общата тенденция на спад на цените на растителните масла поради прогнозираното възстановяване на търсенето в Европейския съюз в резултат на облекчаването на карантинните ограничения. (фиг.85)

Най-високите стойности на този индекс (178 пункта) са регистрирани през 2008 г. (фиг.86)

⁹ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

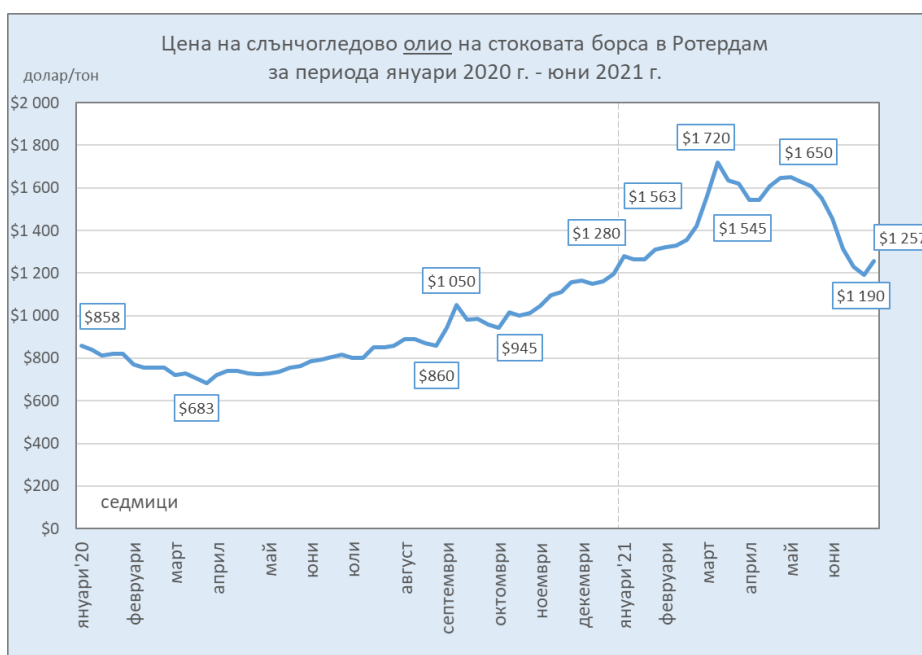
фигура 85 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'20 – юни'21

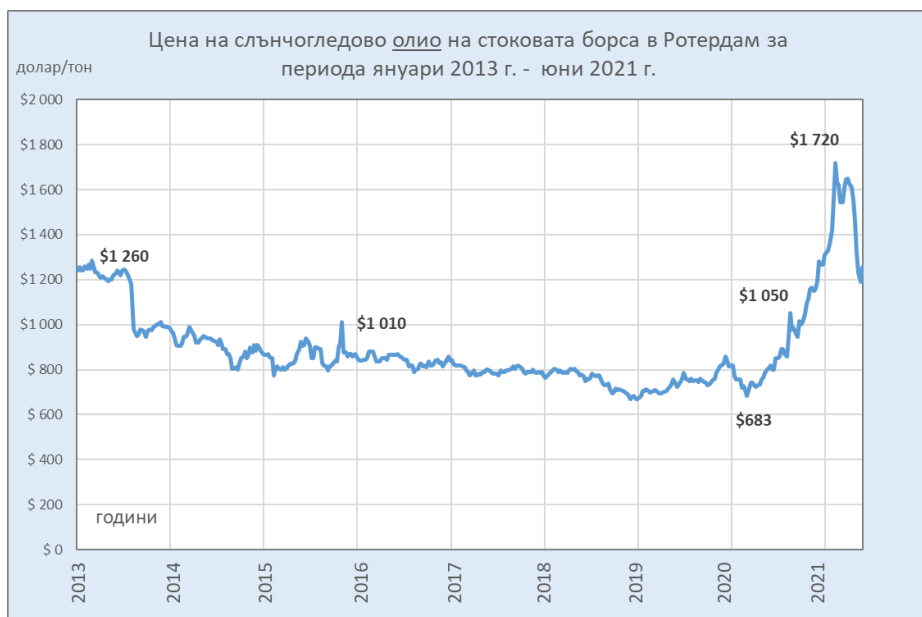
фигура 86 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1999 г. – юни 2021 г.

При цената на слънчогледовото олиото на борсата в Ротердам през месец юни се наблюдава устойчив спад на стойностите. През първата седмица цената стартира от ниво 1455 долар/тон. През последните седмици на юни цената на суровото олио на борсата в Ротердам бележи спад и кривата стъпва на ниво от 1257 долар/тон. Понижението на цената в сравнение с началото на месец май е 24%. На годишна база е регистрирано покачване на цената с 61%. (фиг.87)

Въпреки известното стабилизиране на стойностите през май и низходящия тренд през юни, тези стойности драстично надвишават високите нива от 2013 г. и 2015 г. Преди силното покачване на цената на олиото през 2020 г. и през март 2021 г., пиковите стойности бяха достигнати през 2013 г. – 1260 долар/тон. (фиг.88)

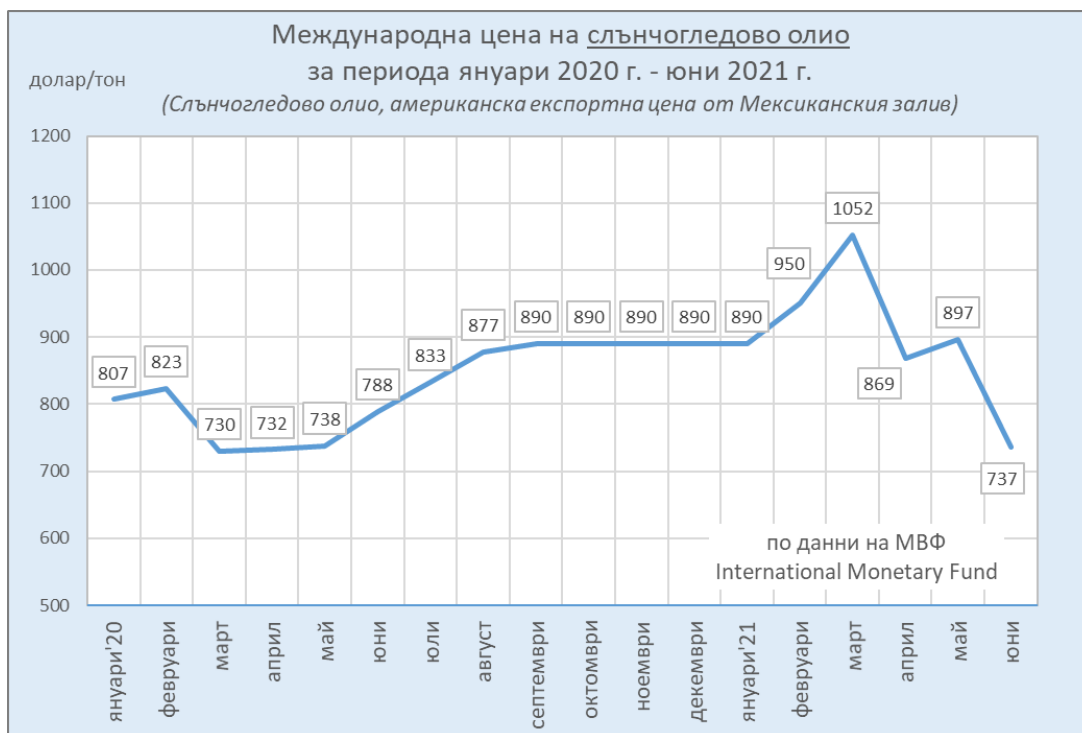

фигура 87 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'20 – юни'21

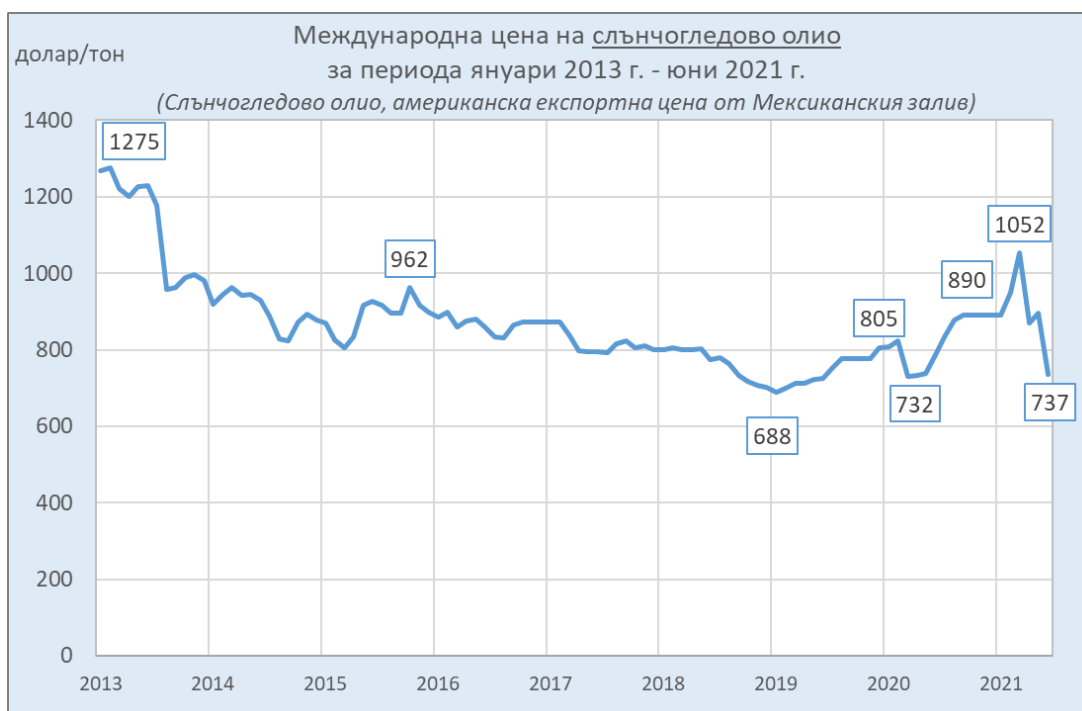

фигура 88 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'13 – юни'21

Аналогични са изводите при анализирането на цената на олиото по данни на Международния валутен фонд¹⁰, за експортната цена на САЩ от Мексиканския залив¹¹. През юни цената по тези данни е 737 долар/тон и спрямо март е отчетен спад на стойностите от 315 пункта (30%). Тези стойности, обаче са под нивото от 2013 г. – 1275 долар/тон. (фиг.89 и 90)

фигура 89 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'20 – юни'21

фигура 90 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари 2013 – юни 2021 г.

¹⁰ [International Monetary Fund](https://www.imf.org/)

¹¹ Sunflower Oil, US export price from Gulf of Mexico, US Dollars per Metric Ton

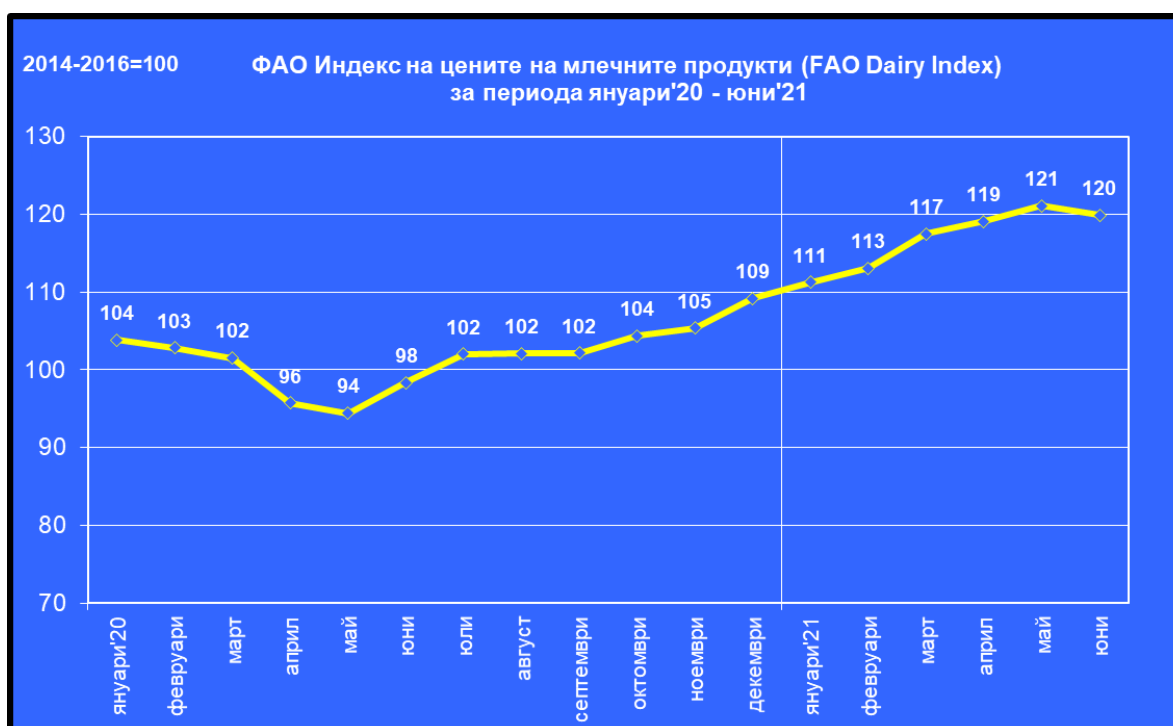
- **Международни цени на млечните продукти**

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО¹² през юни е 119,9 пункта, като е с 1,2 пункта (1,0%) по-нисък спрямо май, прекъсва дванадесетмесечното непрекъснато увеличение. Въпреки това е с 21,6 пункта (22%) над стойността си от същия месец на миналата година.

През юни международните котировки за всички млечни продукти, представени в индекса, паднаха, като най-голям спад регистрира маслото, в резултат от намаленото глобално търсене на внос и лекото увеличение на запасите, особено в Европа.

Цените на пълномасленото мляко на прах спадат поради намалените покупки от Китай и по-ниското търсене на спот доставки, докато възможностите за износ в световен мащаб остават достатъчни, за да отговорят на съществуващите поръчки.

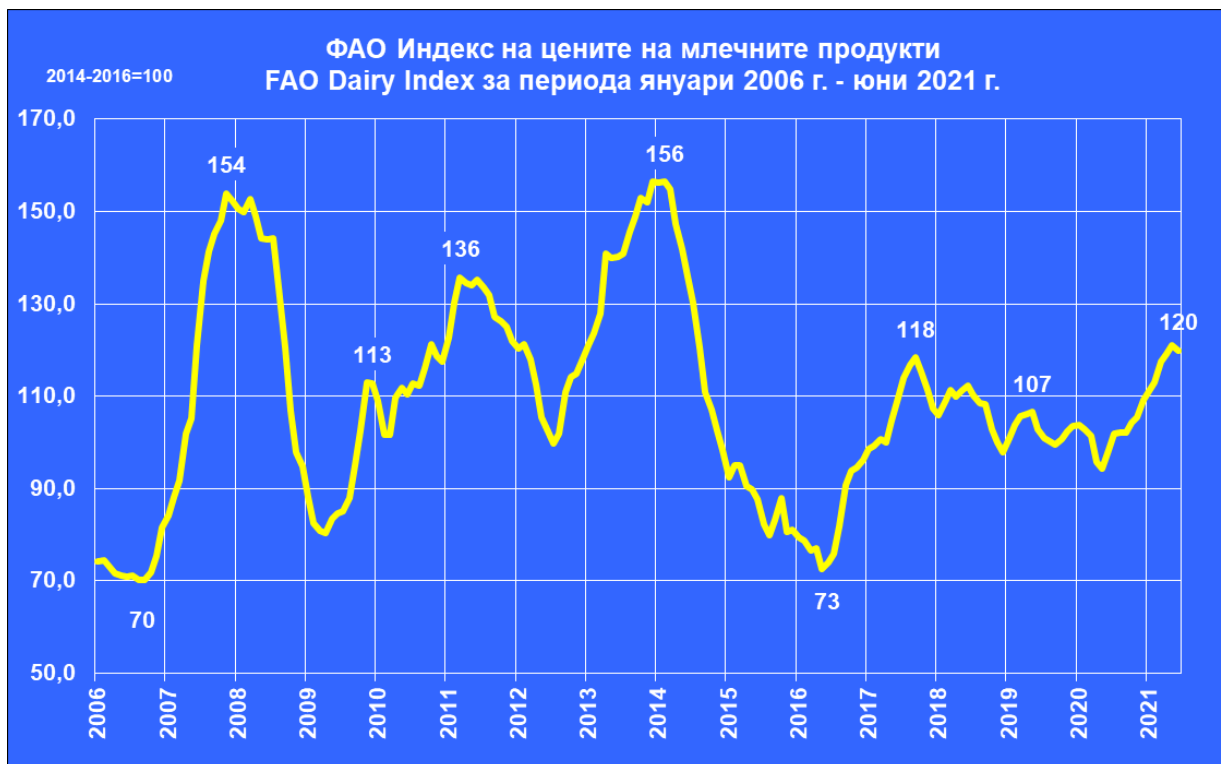
Международните котировки за сиренето и обезмасленото мляко на прах бележат лек спад и поради намаленото глобално търсене на внос на фона на малко по-високите експортни доставки от големите региони производители. (фиг.91)

фигура 91 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'20 – юни'21

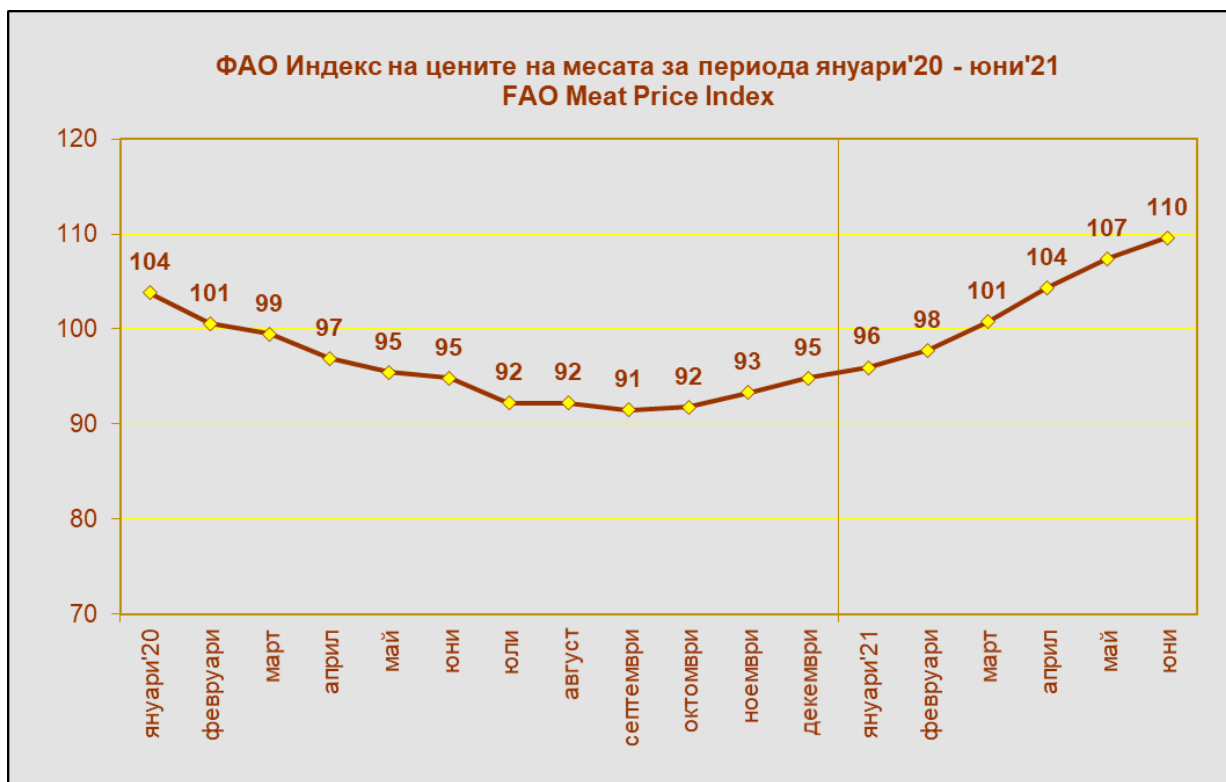
Най-високите стойности на този индекс (156 пункта) са регистрирани края на 2013 г. и началото на 2014 г. (фиг.92)

¹² В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

фигура 92 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – юни 2021 г.

- Международни цени на месата**

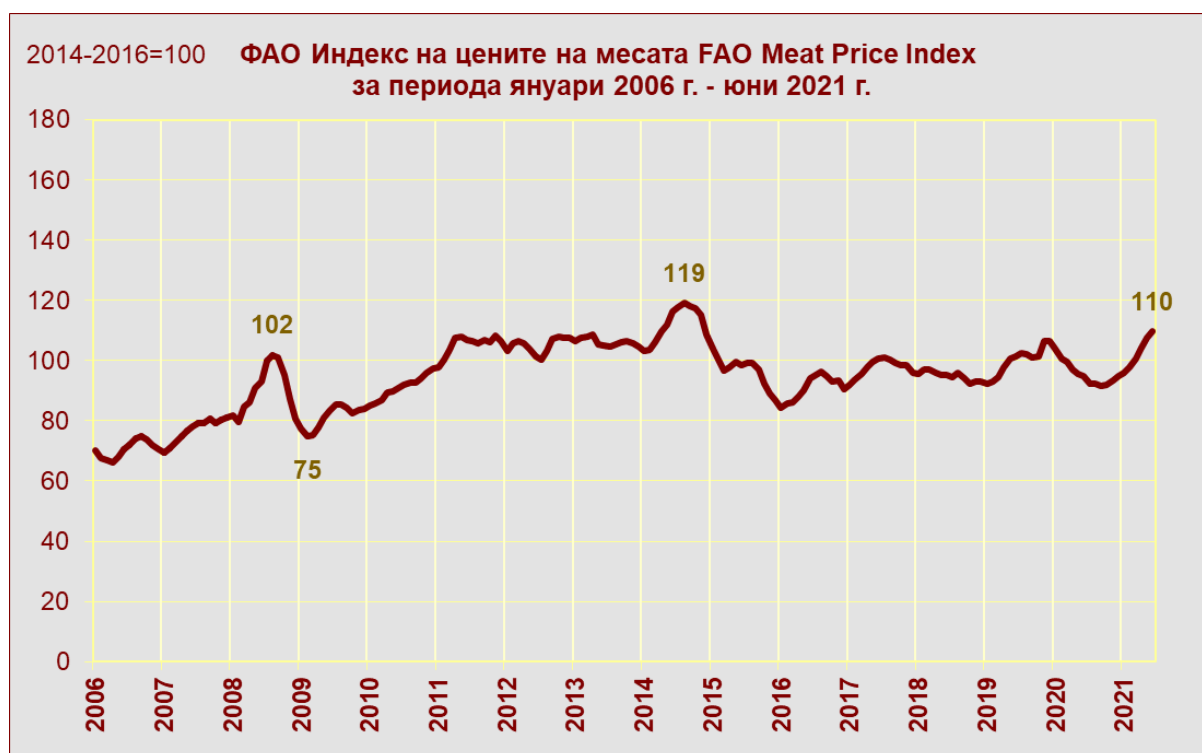

фигура 93 ФАО индекс на месата за периода януари 2020 г. – юни 2021 г

Стойността на Индекса на цените на месото FAO¹³ през юни е 109,6 пункта и е с 2.2 пункта (2,1%) над стойността си за май. (фиг. 93)

Растежът продължава девети пореден месец и повишението на годишна база е 15,6%, но остава с 8,0% под пика си стойности, достигнати през август 2014г.

През юни ценовите котировки за всички видове месо, представени в индекса, се повишават, главно поради голямото глобално търсене на внос. Увеличението на вноса от някои източноазиатски страни компенсира забавянето на покупките на месо в Китай, особено от свинско месо. Затягането на доставките за износ също осигурява ценова подкрепа за всички месни продукти, отразяващи множество фактори, включително ниски запаси от птиче месо в Съединените американски щати, ограничено предлагане на готови за клане животни в Бразилия и Океания и известно възстановяване на продажбите на хранителни услуги при големи износители. Най-високите стойности на този индекс (119 пункта) са регистрирани в средата на 2014 г. (фиг.94)

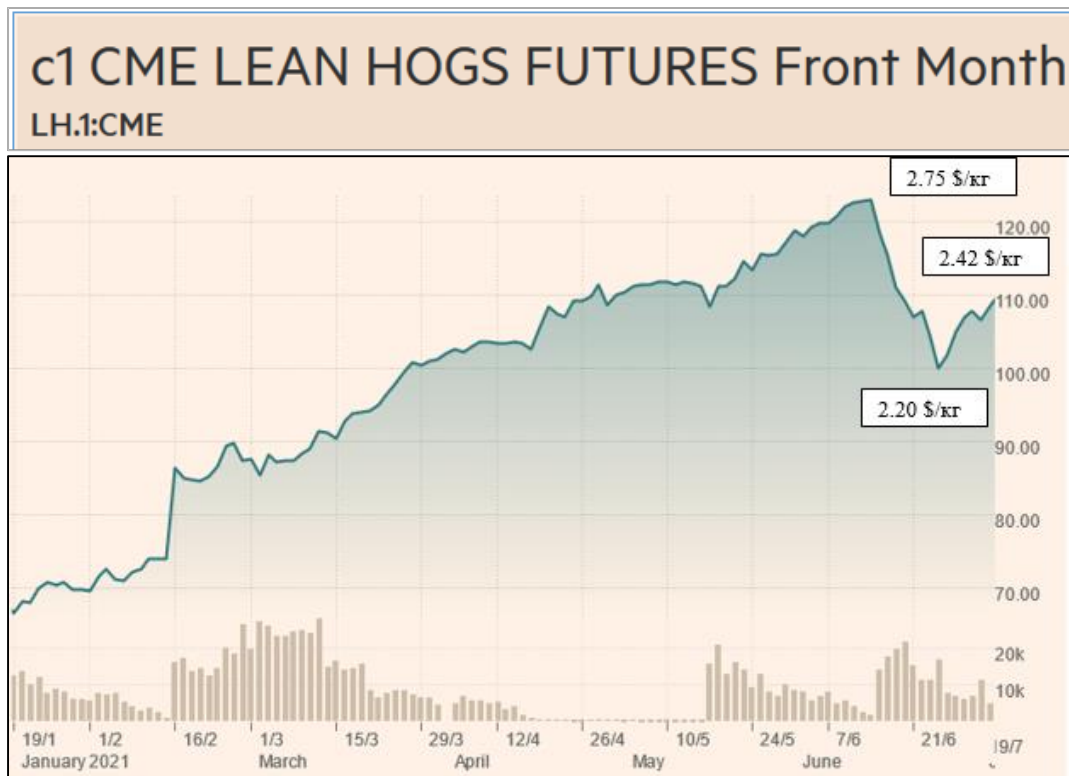

фигура 94 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – юни 2021 г.

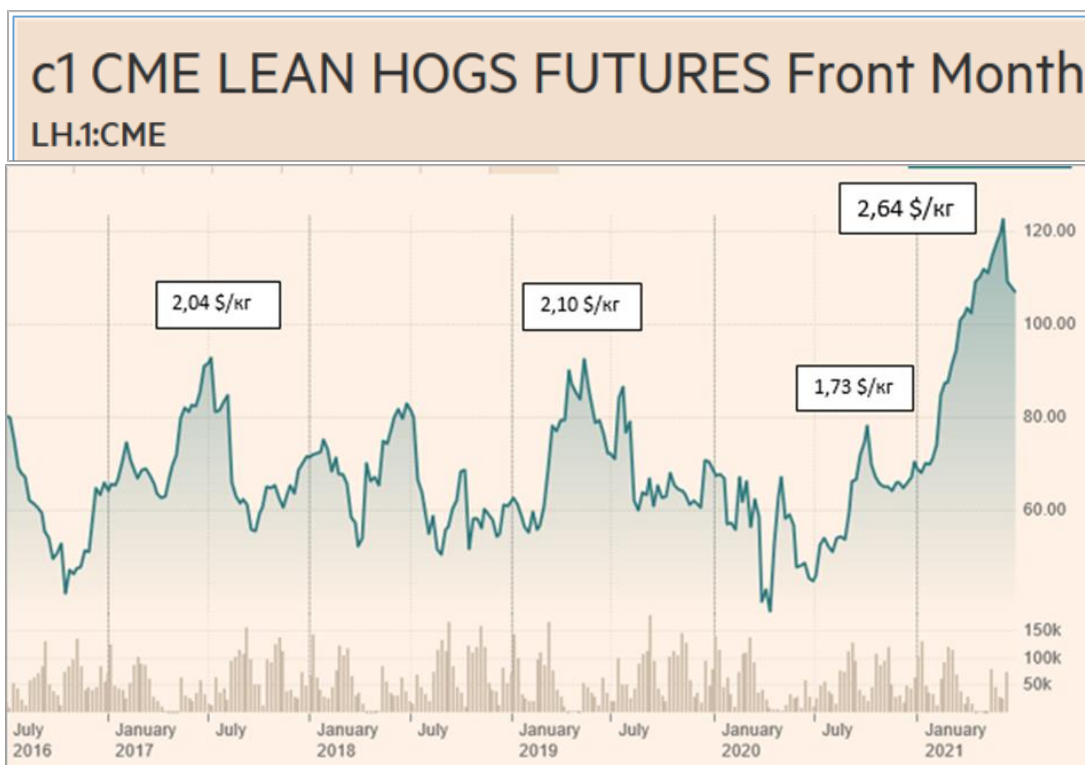
Наблюденията на цените на свинското месо на стоковата борса в Чикаго показват раздвижване на пазара през последните месеци. В края на юни цената е 2,42 долар/кг. Поскъпването в края на юни, спрямо края на януари е близо 70%, но спрямо края на май се наблюдава спад на цената с 12%. През 2020 г. най-високите

¹³ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

стойности са достигнати през м. октомври – 1,73 долар/кг, през 2019 г. беше регистриран пик на цената на свинското месо на борсата в Чикаго от 2,10 долар/кг, а най-високите регистрирани стойности за последните шест-седем години са през 2014 г. – 2,92 долар/кг.(фиг. 95,96)

фигура 95 Цена на свинското месо на Чикагската стокова борса през януари'21 - юни'21

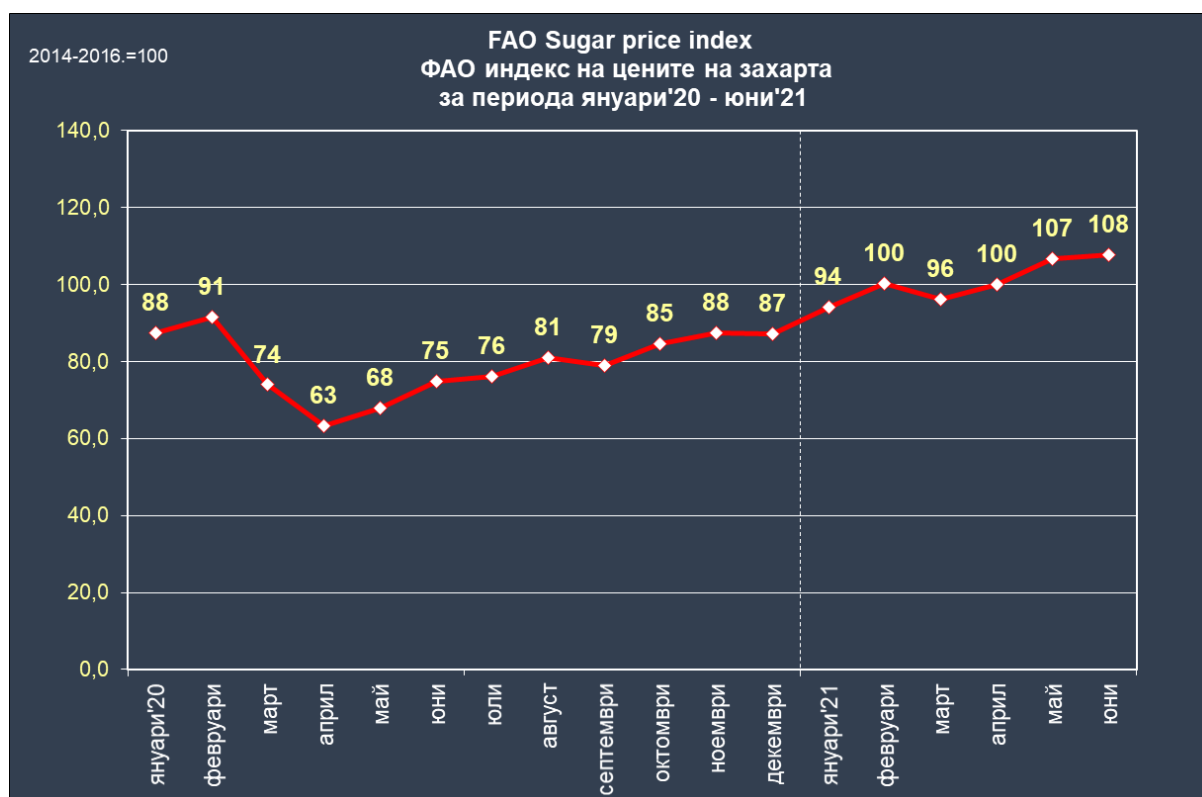
фигура 96 Цена на свинското месо на Чикагската стокова борса за периода 2017 - юни 2021 г.

- **Международни цени на захарта**

Индексът на цените на захарта FAO¹⁴ през юни е 107,7 пункта, което е с 0,9 пункта (0,9%) по-високо от стойността му през май. Така растежът продължава за трети пореден месец, в резултат на което индексът достигна нов многогодишен пик. Повишаването на цените се обуславя от несигурността относно бъдещото влияние на неблагоприятното време в Бразилия, която е най-големият световен износител на захар. (фиг.97)

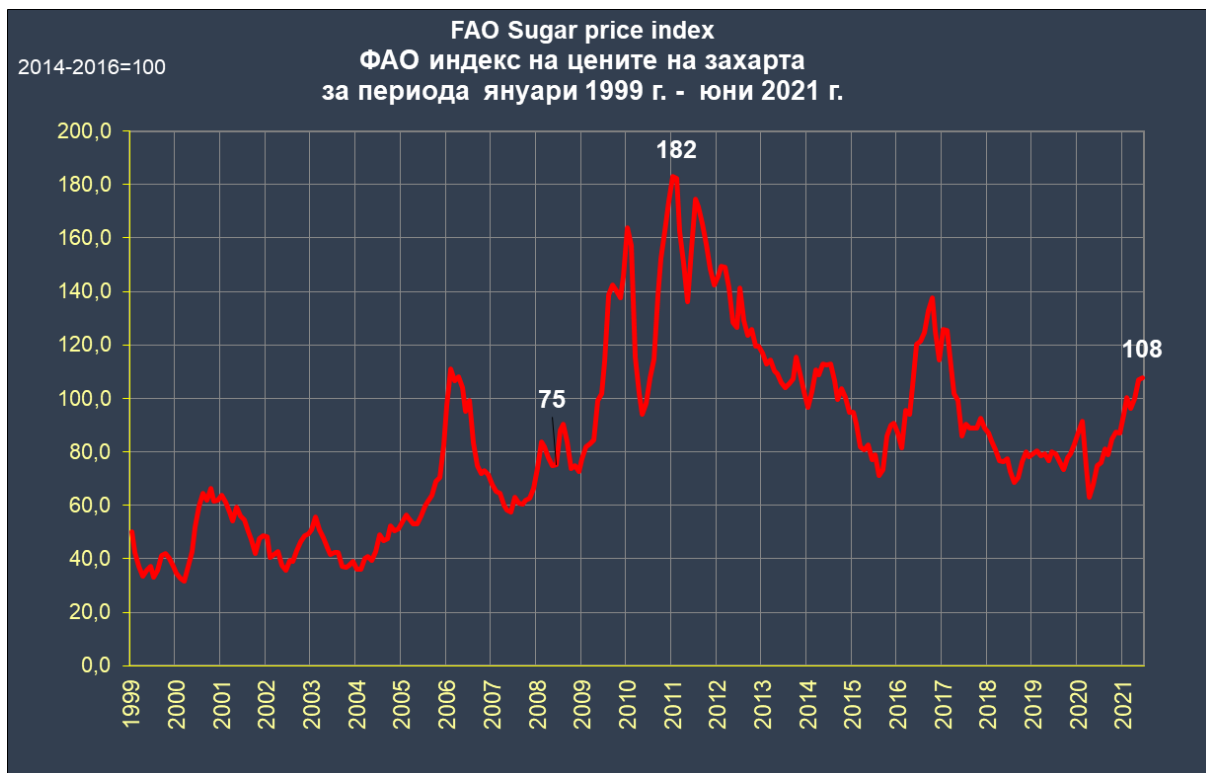
Глобалните цени на захарта са стимулирани и от скорошното покачване на цените на суровия петрол и засилването на бразилския реал спрямо щатския долар през юни. Поради по-високите цени на енергията, производителите в Бразилия предпочитат да увеличат дела на захарната тръстика, преработена в етанол, а укрепването на националната валута има тенденция да ограничава износа.

В същото време благоприятните прогнози за обема на производството и износа в Индия частично компенсират общата тенденция на нарастване на световните цени на захарта, предотвратявайки по-значително месечно увеличение на котировките. Пиковите стойности на този индекс са регистрирани в началото на 2011 г. и са 182 пункта. (фиг.98)

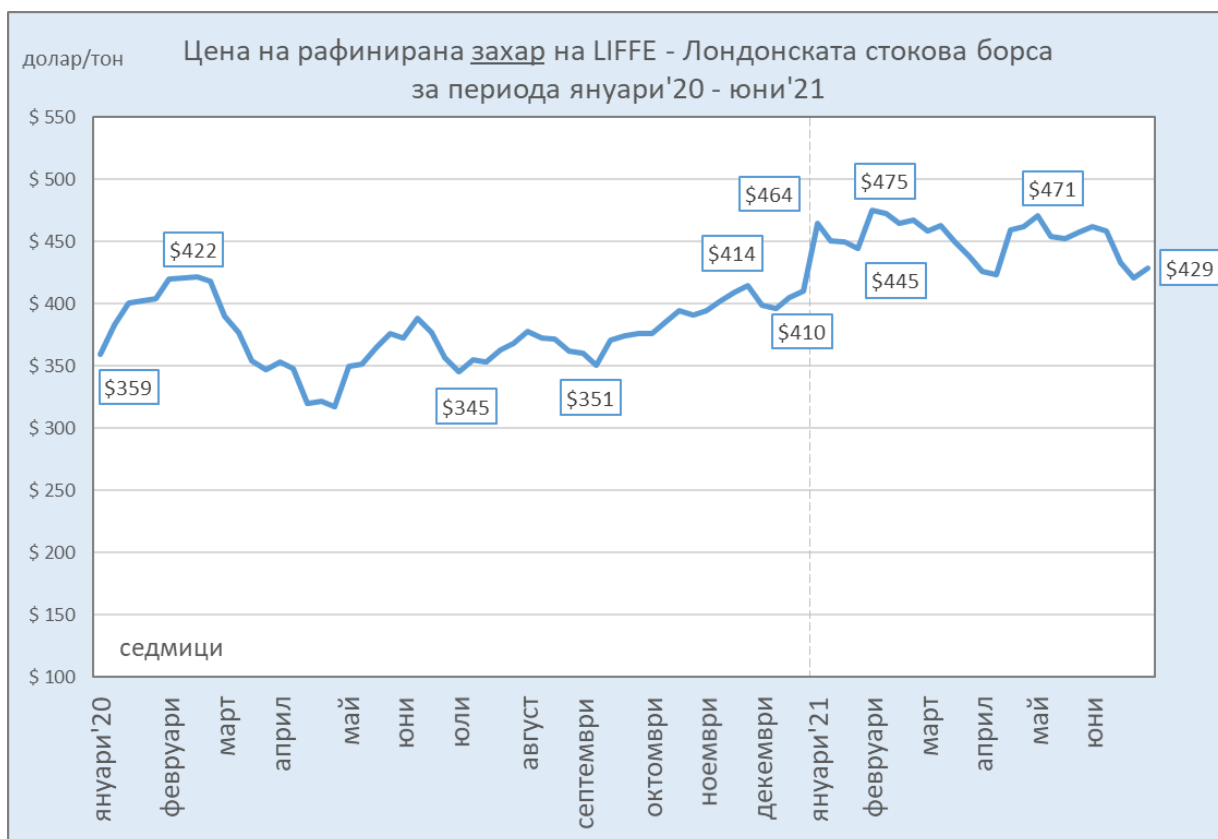

фигура 97 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2020 г. – юни 2021 г.

¹⁴ FAO Sugar price index

фигура 98 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – юни 2021 г.

фигура 99 Цена на рафинирана захар на Лондонската стокова борса през януари'20 – юни'21

Цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса в края на юни стъпва на ниво от 429 долар/тон, а средно месечната стойност е 441 долар/тон. Спрямо предходния месец е регистриран спад от 4%, а на годишна база покачването на цената на захарта от 18%.(фиг.99)

След голямото покачване на стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г. (фиг.100)

фигура 100 Цена на рафинирана захар на Лондонската стокова борса през януари 2014 – юни 2021 г.

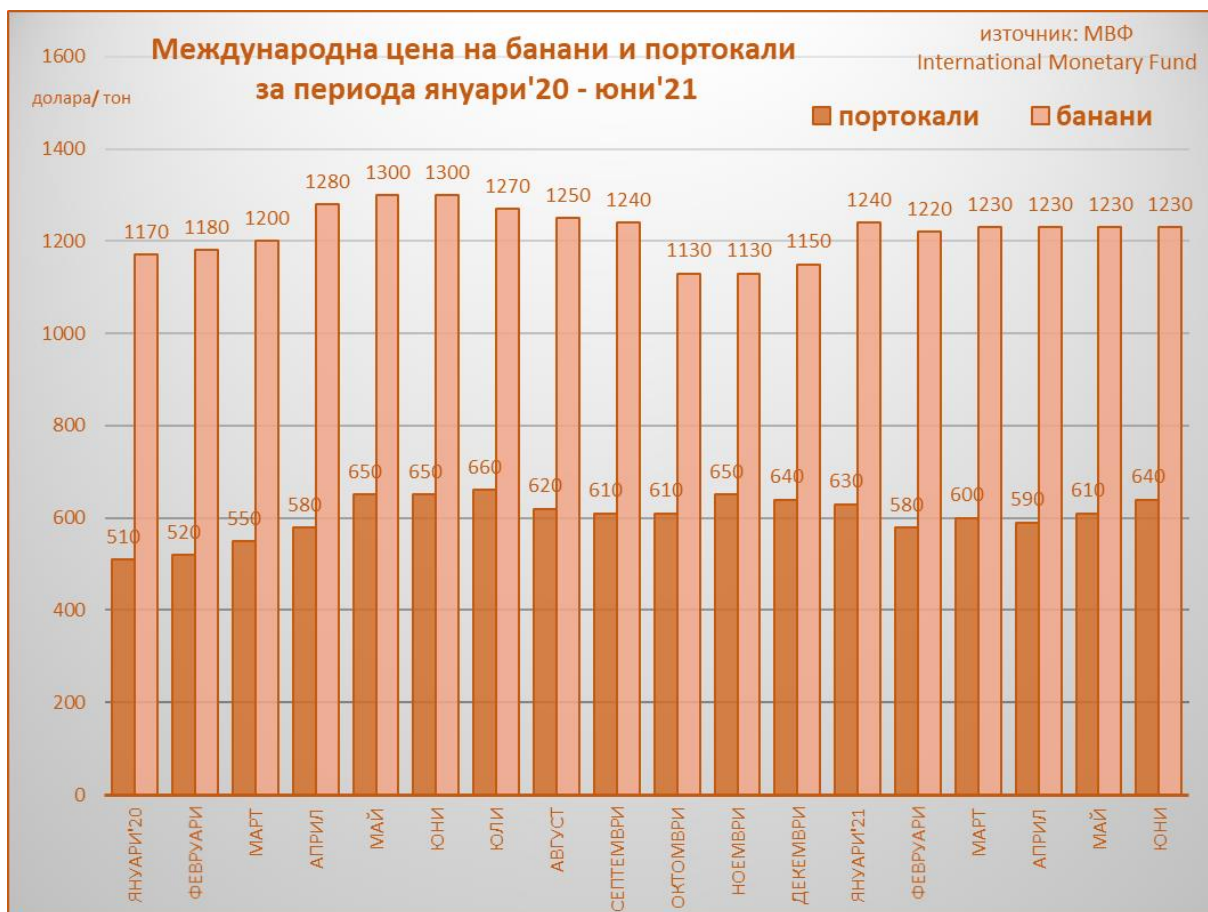
- Международни цени на плодовете**

Наблюденията от предходните години показват, че цените на бананите и цитрусовите плодове се покачват през пролетта и лятото и през късните есенни месеци започват да падат.

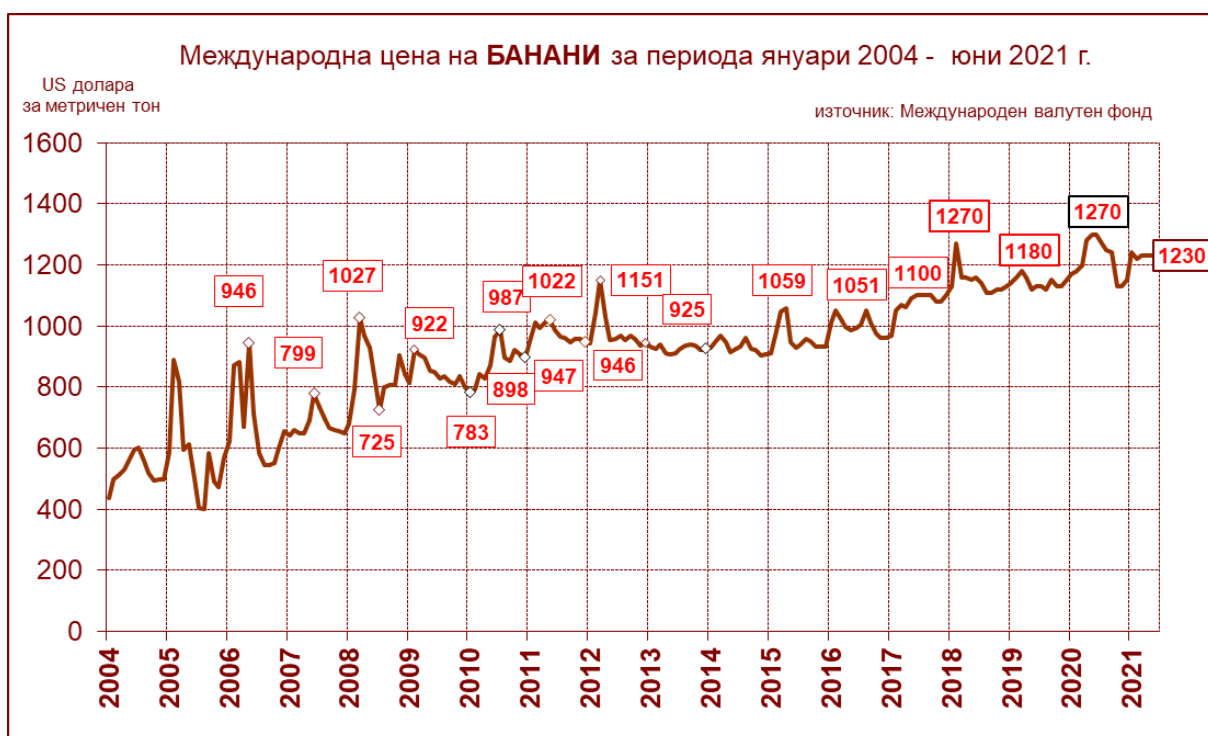
Международната цена на бананите през първите шест месеца на година е стабилна и се движи около ниво от 1200 долар/тон, като се доближава до стойностите от лятото на миналата година.(фиг.101) Най-високата международна цена на бананите е регистрирана през 2018 г. и през 2020 г. – 1270 долар/тон. (фиг.102)

През първите два месеца на 2021 г. международната цена на портокалите има низходящ тренд, след което стойностите леко се покачват, стабилизират се на

ниво от около 600 долар/тон и се доближават до нивото от същия период на предходната година.(фиг.100) Пиковите стойности на цената на портокалите е регистрирана през 2008 г. – 1432 долар/тон. (фиг.103)

фигура 101 Международна цена на банани и портокали за периода януари 2020 г. – юни 2021 г.

фигура 102 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – юни 2021 г.

фигура 103 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – юни 2021 г.

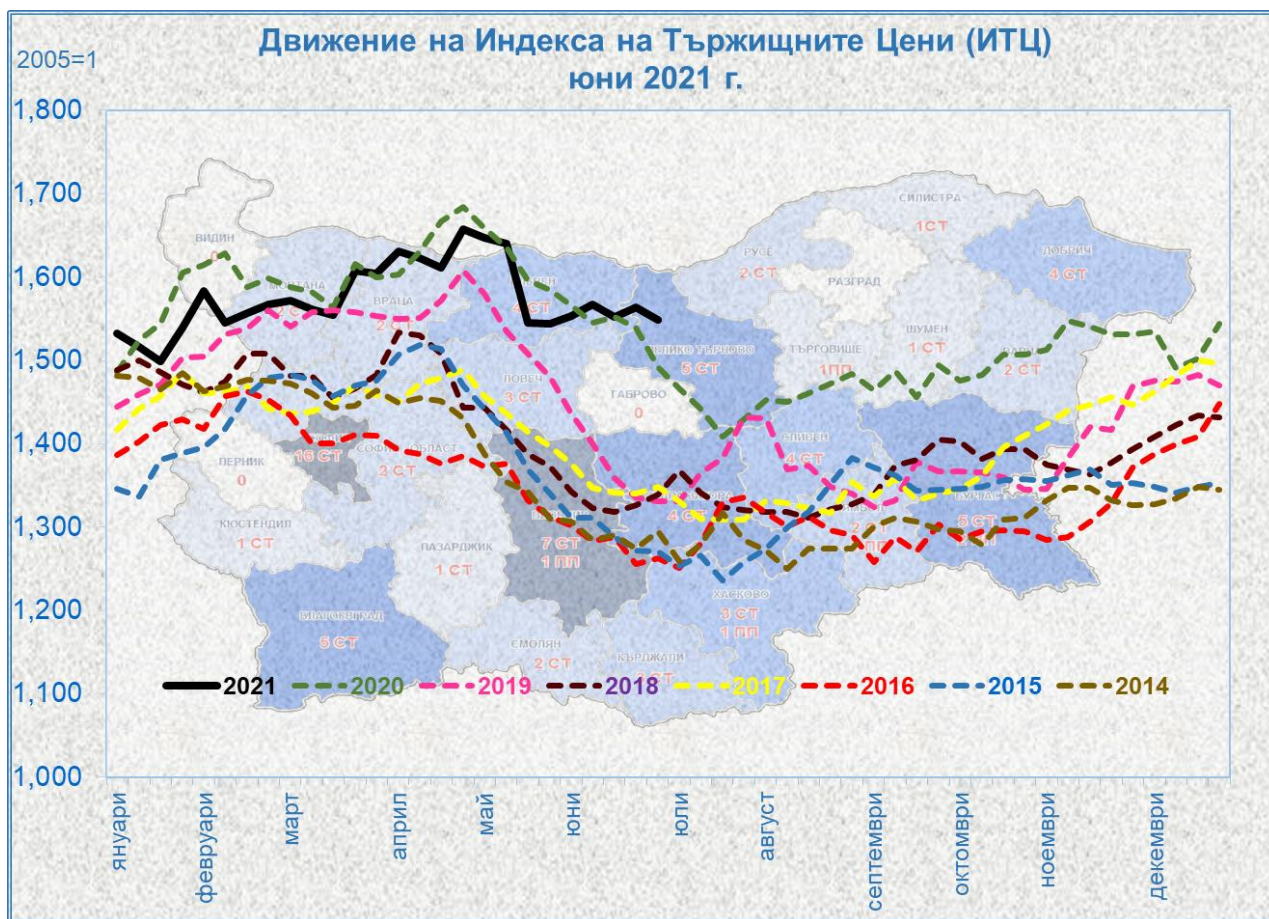
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

В началото на м. юни Индексът на Тържищните Цени (ИТЦ) стартира от ниво 1,554 пункта и запазва това ниво до четвъртата седмица. В края на месеца кривата има лек низходящ тренд и кривата стъпва на ниво от 1,549 пункта.

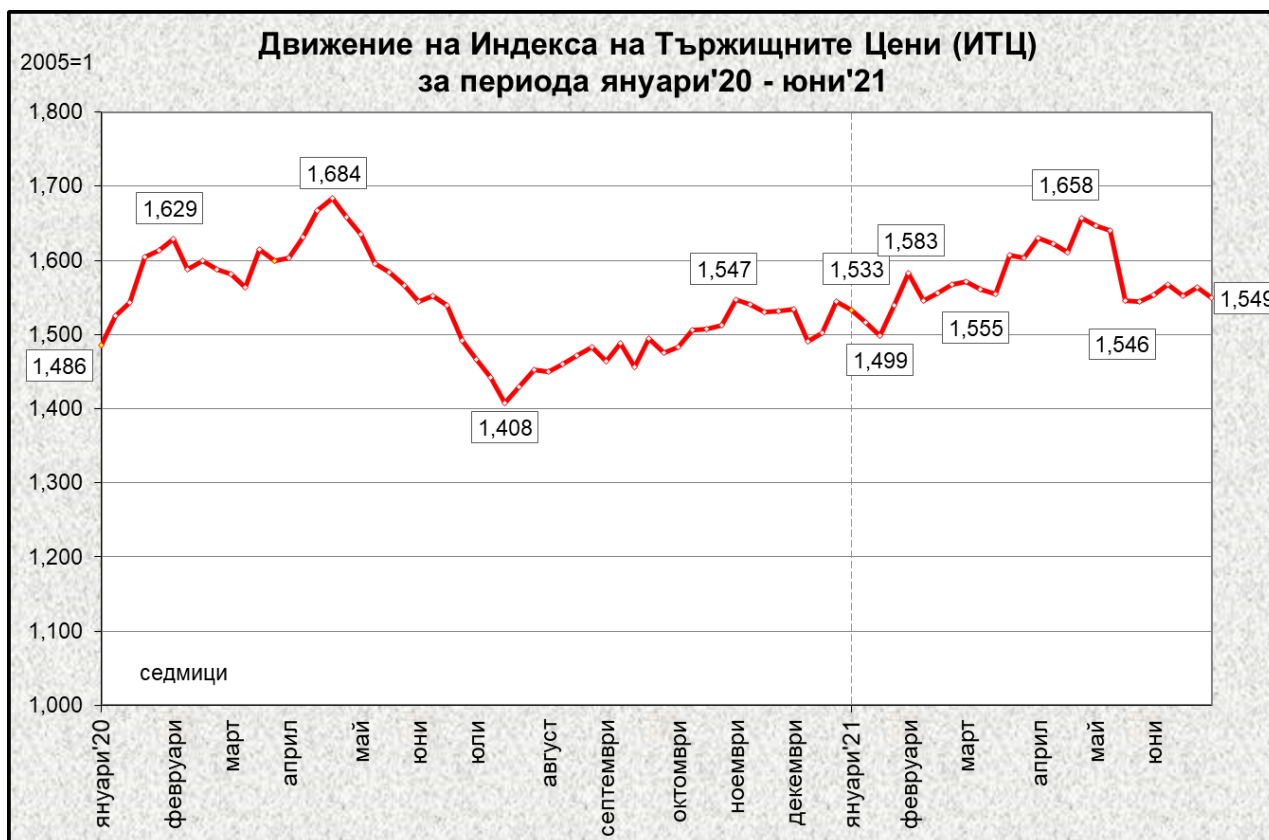
Средно месечната стойност на индекса през юни тази година е 1,557 пункта и е с 1.6% по-висока спрямо същия месец на миналата година. (фиг.105)

През м. юни 2021 г. кривата на Индекса на тържищните цени запазва тенденциите на движение от предходните години, но се стабилизира на много по-високи нива, като се доближава единствено до стойностите от същия месец на миналата година.. (фиг.104)

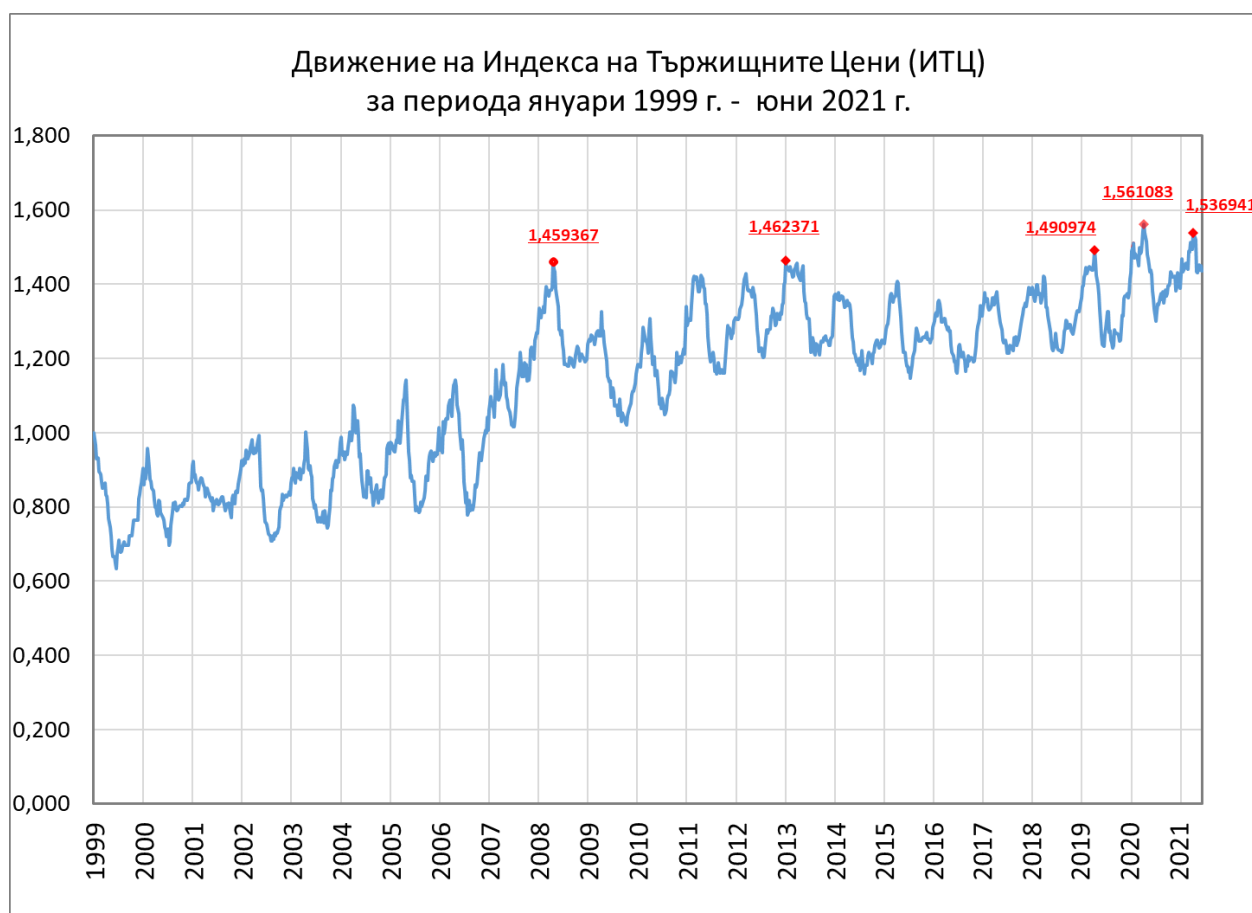
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – юни 2021 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през първата седмица на месец февруари 2020 г. Пикови стойности, но на малко по-ниска нива, са достигнати и през зимата на 2008 и 2013 и 2019 г. (фиг.106)

фигура 104 Индекс на тържищните цени 2014/2021 г.

фигура 105 ИТЦ за периода януари 2020 г. – юни 2021 г.

фигура 106 ИТЦ за периода януари 1999 г. – юни 2021 г